

SZÍNHÁZI-ÉLELT

SZERKESZTLINGZE SÁNDOR

Frída
GOMBASZÖGHY FRIDA
"ANAGYVILÁGINŐ" VIGSZÍNHÁZ
1920. 8. SZÁM. ÁRA 4 KOR.

GOMBASZÖGHY ELLA
VIGSZÍNHÁZ „NAGYVILÁGI NŐ”

<p>ELŐFIZETÉSI ÁRA: Budapesten és vidéken Negyedévre . . . 48.—K Egyes szám ára: Budapesten és vidéken . . . K 4.—</p> <p>Hirdetések mm.-sora 5 korona</p>	<h1>SZINHÁZI ÉLET</h1> <p>SZINHÁZI, IRODALMI ES MŰVÉSZETI HETILAP</p> <p>MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL</p> <p>Felelős szerkesztő: INCZE SÁNDOR</p>	<p>Szerkesztőség Erzsébet-körút 24 Telefon: József 129-35</p> <p>Kiadóhivatal Erzsébet-körút 24 Telefon: József 121-73</p> <p>A jegypénztár száma: Telefon: József 121-72</p>
--	---	--

A Nemzeti közönsége.

Irta: SZÁSZ ZOLTÁN

Bár van Pesten egy közönség, a színházbajárásnak, mint szenvedélynek hordoló emberek tömege, amely minden színházba jár, azért mégis minden egyes színháznak a közönsége egészen sajátos, a többitől elütő, aszerint, hogy a színház szelleme és jellege más és más. Most nem gondolok arra a könnyen megállapítható különbségre, mely a műfaj különbözőségének folyománya, arra, hogy az opera- vagy az operettszínháznak a nézőtere is más összetételű, hangulatu, színezetű világösképet mutat, akárcsak a színpadja. Nem, maguk a drámai színházak is egymás közt és az operetteszínházak egymás közt más-más vérmérsékletű és műveltségű, megjelenésében és viselkedésében elütő nézősereget fejlesztenek ki maguknak. Minden színháznak meg van a maga géniusza, ha annak nincs is köze e szó eredeti értelméhez, ami szellemet jelent. Annak a sokfejű lénynek, amit színházi közönségnek neveznek, más az arca a Rákóczi-uton, mint a Lipótköruton, más a Koronaherceg-utcában, mint az Izabella-téren. Régi s a darabokkal és színészekkel szemben már kissé blazírt embernek nagy élvezete is előadás alatt a nézőteret nézni s vizsgálni a hallgatóság viselkedését. Faji, vallási, vérmérsékleti, műveltség-beli különbségek is tükröződnek ebben.

Bár nem a legcsillogóbb, de kétség-telenül a legérdekesebb a nézőtér a Nemzeti Színházban. Már a hely, ahol fekszik ez a műintézet, megérződik a közönségén is. Kevés emberben vált, azt hiszem tudatossá, hogy tulajdonképpen két Pest van, amelyeket a Rá-

kóczi-ut, egész pontosan: a Rákóczi-ut, Nagykörutig eső része s a Népszínház-utca választ el egymástól. E két rész közül az északi a mozgalmosabb, népesebb, gyorsabb fogékonyságú, temperamentumosabb, mondhatnám zsidóbb, a déli csendesebb, gyéribb lakosságú, hűvösebb, nehezkesebb, mondhatnám keresztényibb. Természetes, ez csak nagyjában, a tömegeket véve illik, így azonban igen is helyes. Nos, a Nemzeti Színház az egyetlen színház, mely e két Pest közül a déliben fekszik. S ez meglátszik a közönségén is. Talán nem is főleg azért, mert itt fekszik a színház, mert hisz valószínű, hogy a Teréz-köruton se volna közönségének egészen más jellege, bár némileg befolyásolja a színház látogatóinak összetételét a környék milyensége is. Fontosabb azonban az a szellemi összhang, mely Nemzeti s a hűvösebb vérmérsékletű, csendesebb Pest között fennáll. Leginkább talán a színház műsora idézi elő és ápolja ezt az összhangot. Minden más színházról — kivéve az Operától — egy vonása élesen elválasztja a Nemzetit: a mult kultusza. A régi írók régi, de gyakran annyira magasabbrendű szelleme kering ebben a házban. A közönségnek is az a része, mely nevelésénél és talán származásánál fogva szereti a multat, itt talál hajlama számára legtöbb kielégülést.

Egy másik sajátosság, mely a Nemzeti közönségét különösen jellemzi, az ifjúság állandó, nagyszámú jelenléte. Nemcsak az a szellemi rokonság, mely e színház s az iskola közt fennáll —

hisz' mindkettőnek a klasszikusok ápolása egyik főfeladata! — de a színház műsorának a nem érkölc szemponájából nézve óvatosabb összeállítás is lehetővé teszi azt, hogy nézőtere a bakfisok és gyermekifjak találkozóhelye legyen. Sehol se lehet annyi fiatalos hajfonatot, annyi gyermeki homlokot, annyi naiv mosolyt együtt látni, mint itt. S ép ezért egy közönség se olyan hálás, mint ez. Az irodalommal, ezzel a sűrített élettel való megismerkedés, a serdülő lélek e nagyszerű élménye füti a levegőt, a naiv, romlatlan, kritikátlan lelkesedés tapsai és örömsikolyai szálldosnak itt a levegőben.

GOMBASZÖGI FRIDA
(Tóth Etelka)
Vigszínház — „A nagyvilági nő”
(Angelo fotográfia)

V. HARASZTHY HERMIN, VENDREY FERENC
(Kapitányné) (Kapitány)
Vigszínház — „A nagyvilági nő” (Papp felv.)

A mult kultusz nagy szerepe a műsorban s az ifjuság nagyszámu jelenléte a nézőtéren, a klasszikusnak és a kezdetlegesnek, a nemzetek fölött álló világirodalmiságnak s a korlátolt kisvárosiságnak vegyülete — mindez együtt jellemzi a Nemzetit s a közönségét is. Egy külön kis világ ez ebben a nagy városban. S bizonyára nem a legrosszabb kis része a nagy egésznek.

Vigjátékirók figyelmébe!

Van egy könnyen megkacagtatható
kedélyes házaspárom
Pompásan nevetnek. Premierekre
kaphatók, mérsékelt áron.

(sz.)

A Nagyvilági Nő

Gombaszögi Frida a Vigszínházban

A pirosbetűs esték közé kerül a Vigszínház annaleseiben a mult szombati: *Gombaszögi Frida* ismét fellépett azon a színpadon, amelynek oly sok sikere, diadala összefügg a nevével. Idestova egy éve lesz, hogy egy ostoba revolvergolyó, amely a tébolyodott műszerészinas fegyveréből süvített feléje, megsebezte és hosszú, keserves hónapokon át a színpadtól való távolmaradásra, művészi munkájának szüneteltetésére kényszerítette. Most visszatért pihent, erővel, frissen, egészségesen, ifjúsága, üdesége teljes viruló pompájában, hogy új sikerek babérját fűzze koszorujába. A népszerű művésznő első fellépése, amelynek ünnepén egész Budapest színházi közönsége vele örült, vele mosolygott, egy új magyar darab szép perspektívájú karrierjének kezdetét jelenti.

Gombaszögi Frida új és érdekes szerepben mutatkozott ismét a színpadon: eljátszotta *Ruttkay György*, a „Keringő” ismert szerzője „A nagyvilági nő” című háromfelvonásos vígjátékának főszerepét. A választás szerencsés volt, mert Tóth Etelka alakjában ismét alkalma nyilott Gombaszögi Fridának arra, hogy kivételes művészi egyéniségét legjobb oldalairól érvényesítse és ezzel sikerhez segítse a rokonszenves szerzőt is, aki a művésznő vállalkozásáért őszinte köszönettel tartozik.

Ki ez a Tóth Etelka, akiről sok szó esett már hetek óta, akit — akárcsak a darab második felvonásában — minden pesti ember ismert már, mert hiszen ez a név volt eredetileg a címe is *Ruttkay György* új darabjának? A vi-

déki kisváros eseménytelen csöndjében éli különös, zárkózott világát *Ruttkay* hősnője. Özvegyasszony, fiatal és szép. A férje mástól évvel ezelőtt, öthónapi házasság után meghalt, „azt beszélik, behalt abba a boldogságba, hogy Tóth Etelka a felesége” — mondják a darabban. Azóta a rokonainál, *Kapitány Antal* uri házában él *Etelka*, akinek derűs, finom lényé bearanyozza a derék polgári csa-

LUKÁCS PÁL
(Ámon László)

Vigszínház — „A nagyvilági nő”

(Angelo fotografia)

lád életét. Szeretet és rajongás veszi körül Tóth Etelkát, de a lelke nem éri be ezzel. Valami újra vágyik, egy ismeretlen szenzációra, amit az élet eddig megtagadott tőle. Azt hiszi, a nagyvilági nőnek sejtett regényességű élete hozza meg számára a várt kielégülést, a boldogságot, a vágyak teljesülését, de amikor mint igazán nagyvilági nő az ünneplés és érdeklődés középpontjába kerül, a divatos köntös, a prémek és csipkék alól a francia parfüm bódító illatánál is akaratosabban száll fel a született uriaszony tiszta lelke, romlatlan erkölcsi világnézlete. Udvarlók veszik körül és az utszéli rágalom sárban hempergeti nevét, holott megközelíthetetlen, mert most is, akár-

TANAY FRIGYES
(Janka)

Vigszínház — „A nagyvilági nő” (Papp felv.)

csak otthon, a vidéki kisvárosban, az igazit keresi. És amikor ez az igazi jelentkezik, az, akinek végre meggondolás nélkül, örömmel és boldog mámorban dobná oda magát, Tóth Etelka akkor is megbotlik lelkének tisztaságában: olyan asszony, aki csak mint feleség tud szerető lenni.

Ez a témája Ruttkay György új darabjának és a kitünő író három fordulatosan megszerkesztet, hatásos felvonásban, sok finom megfigyelésen alapuló részletművészettel pergeti le előttünk az érdekes és vonzó mesét. Az első felvonás a vidék, Kapitány Antal háza. Az öreg deres fejű, csupaszív ember, a felesége a magyar nagyasszony megtestesülése. Van egy serdülő, bakfis-lányuk, Sáríka, aki dr. Kertész Gábor tanárba szerelmes de fülig, a tanár ur, úgy látszik, egyelőre inkább Etelkának csapja a szelet. Ami annál is inkább fáj Sáríkanak, mert Etelka a Kapitány-család szemefénye, neki pedig az ideálja.

De a legkomolyabban szerelmes Tóth Etelkába Janka Jenő, a Szentlélek-gyógyszertár segédje, szaporaszavu, kedves vidéki fiatalember, a kisváros szócsöve, Gubicza cukrászdájának hırhordozó aranyifja, aki minden pletykát elsőnek ad tovább. Az ő patikájában egyéni módon szolgálnak ki mindenkit: a polgárgyerekek promincli-cukrot kapnak, a megyei hivatalnokok gyerekei szalmiák-cukrot, az izraelita családok gyermekei pedig ezüst papirosba csomagolt csokoládé-cukrot. Nagyon szerelmes a szegény Janka Jenő Tóth Etelkába, minduntalan átszalad a patikából Kapitányékhoz, hogy láthassa és hogy ürügye legyen hozzá, apró kedvességekkel halmozza el. Most is illatszert hoz. „Valódi gráci gyártmány! Igazi Kielhauser!”

Persze pletykát is tud mindig. Szenzációval jön akkor is, amikor megismerkedünk vele. A patika előtt nagy, sötétlila autó állt meg és belépett hozzá Ámon Pál, a kormány kiküldöttje, aki már napok óta időzik a kisvárosban, hogy egy hölgy iránt érdeklődjék nála, aki feltűnt neki a korzón. Tüzetesen leírta az alakját, járását, ruháját és a szerelmes Janka Jenőnek nem volt nehéz kitalálni, hogy a méltóságos vendég — Etelka iránt érdeklődik. Az előkelő vendég, az automobil láttára annyi ember gyűlt össze a patika előtt, hogy a szomszédos megyeházáról átküldték a hajdut, nézze meg, mi baj van. Azt hitték, megint a polgármestert ütötte meg a guta.

Nemsokára még nagyobb szenzáció következik: Ámon László, az előkelő méltóságos ur

GOMBASZÖGI FRIDA
(Tóth Etelka)
Vigszínház — „A nagyvilági uő„

(Angelo fotografia)

maga teszi tiszteletét Kapitányék házában. Tóni bácsi fogadja, de a látogatás Etelkának szól. Az elegáns fiatalember a hugának üdvözlését akarja átadni Etelkának, akivel a baronessz együtt járt iskolába. Az ifju ugyan meglehetősen zavarodott, mikor ezt az első pillantásra föllétséneknél látszó okot előadja, de Tóni bácsi nem vesz észre semmit, annyira meghatja a nagy megtiszteltetés és megkéri a bárót, jöjjön el estefelé, hogy személyesen adja át a huga üzenetét Tóth Etelkának.

Kapitány uram nagy lelkendezve mondja el a szenzációt familiának, azután maga akar a korzóra sietni, hogy Etelkának elmondja a különös látogatást, de már is hazaérkezik Etelka — dr. Kertész tanár ur társaságában. Sárika duzzog, mikor a két szeretett embert egymás mellett meglátja, de duzzogása csakhamar nagy örömré, boldogságra változik, mert a tanár ur, Etelka kedves buzdítására ünnepélyesen megkéri — Sárika kezét. Kapitányék boldogan mondanak igent, mindenki boldog, csak Etelka mélyed magába és amikor egy véletlen esemény leleplezi terveit, a Ka-

MOLNÁR ARANKA
(Ilona kisasszony)

Vigszínház — „A nagyvilági nő”
(Angelo fotográfia)

BÁRDY ÖDÖN FENYŐ EMIL

(A tájékozott ur) (A hódító fiatalember)

Vigszínház — „A nagyvilági nő” (Papp felv.)

pitány-család legnagyobb megrökönyödésére kijelenti, hogy bármilyen kedves is neki a házukban folytatott élet, megunta az örökös egyhanguságot, elvágyik innen. Budapestre megy szerencsét próbálni, nagyvilági életet élni. Hiába a család minden tiltakozása, rábeszélése, Etelka nem tágit. Már ruháit is megcsináltatta, új cipőket, hárisnyákat, fehérneműt vásárolt, el kell mennie.

Ebben a hangulatban éri Ámon László látogatása. A finom, tisztalelkű vidéki özvegy megéjtette a fiatalember szívét. Azt hitte, ilyen asszonyok már nincsenek is a világon. Most végre Etelkában felfedezi a rég keresett női ideált és bevallja, hogy nincs is huga, az egész izenet-mesét csak azért találta ki, hogy közelébe férközzék. Etelka szívét is megkapja ez az őszinte vallomás, de neki már megvan az élet programja, attól nem akar tágitani.

„Holnap elutazom“ — mondja, — „hol leszek én holnap ilyenkor!“

A második felvonás színhelye az előkelő, finom belvárosi cukrászda, a Gerbeaud piros-selyem-tapétás terme. A nagyvilági nők, kicsi nők, ismert nők járnak ide, hogy találkozzanak lovagjaikkal és ide jár Tóth Etelka is minden délután. Négy hónapja van már Budapesten és elérte célját: nagyvilági nő lett belőle. A legdivatosabb ruhákat hordja, a legdrágább prémekben jár, a kalapjai párisi modellek, a modorát, a toalettjeit társaságbeli hölgyek igyekeznek utánozni, előkelő udvarlói vannak, mindenütt ott van, ahol ott lenni divat. A cukrászdában fenntartott asztala van és a törzsvendégek a szerelmi viszonyairól is tudnak: egy báró és egy festő teszi neki a szépet, de hogy melyik az igazi, nem tudják. Talán mindakettő

Tóth Etelka valóban nagyvilági nő lett. Az egyszerű kis vidéki asszonyból pompás ragyogó pille lett; hódító és tiszteletet parancsoló a megjelenése. Meghitt barátnőjével, a kis Masával jár a cukrászdába, de a szegény Masának, valahányszor egy udvarló ül az asztalhoz, a másik terembe kell mennie — krémet enni. És valóban egymásután jönnek az udvarlók. A rendezeket megelőzi a jó Janka Jenő, aki feljött kondícióba a kis vidéki patikából Budapestre, hogy vigyázzon Etelkára. Azután jön a báró, majd a festő. És ekkor meglepetve látjuk, hogy a törzsvendégeknek rossz az értesülésük. Etelka csak külsőleg „nagyvilági nő“, az élete ma is olyan tiszta, mint amilyen otthon volt, a levendulaillatú vidéki udvarházban. Legjobban csodálkozik Masa, aki már majd megpukkad a sok krémetől és kijelenti, hogy a krémes — rémes. Nem érti, hogyan élhet úgy valaki, mint Etelka. Semmit sem fogad el az udvarlótól. Sem ékszer, sem palotát, sem bohém szerelmet. Még azt sem engedi meg, hogy a báró kifizesse az ujságot, amit a földalatti állomáson a rikkanctól vásárolt.

A szokásos látogatók után jelentkezik Ámon László, aki csak négy napja van ismét Budapesten és meglepetve látja, mi lett Etelkából, akit most is szeret. És az asszony megérzi, hogy ez az igazi, ebbe az emberbe szerelmes tudna lenni. Megpróbálja, gondolja és meghívja másnapra magához Ámont.

A harmadik felvonás Etelka pesti otthonában játszik. Színes, lágy boudoir, a „nagyvilági

nő“ intim kis szalónja. Ámon eljön a megbeszélt találkozóra. Etelka azonban most sem tudja elveszíteni józanságát és arra kéri Ámont,

GOMBASZÖGI FRIDA
(Tóth Etelka)

Vigszínház — „A nagyvilági nő“
(Angelo fotografia)

menjenek el együtt muzsikát hallgatni az Operába. Mialatt Ámon hazamegy átöltözni, megjelenik Etelkánál a hűséges Janka Jenő. Bucsuzni jött, mert hazamegy.

— Mert kérem, — mondja, — mindennek két alapja van: anyagi és erkölcsi alapja. Nálam az anyagi alap nem bírja tovább a pesti életet.

A derék fiu szóval hazamegy a kis vidéki városba. Boldogtalan szegény, mert azt hitte, hogy ő meg Etelka, Etelka meg ő... de hát kell, hogy boldogtalan emberek is legyenek a világon. A szerelmes patikus őszinte, meleg szavai azonban erősen hatnak Etelkára. Felébred benne a vágy az egyszerű, őszinte vidéki élet után és amikor Ámon eljön érte, hogy az Operába menjenek, estélyi toalett helyett utiruhát ölt magára és megszökik előle. A „nagyvilági nő” ábrándjával megbukott, nem tud tisztességtelenné lenni, megy haza, kisvárosi övgyasszonynak.

De Ámon utána siet és visszahozza. És ekkor Etelka bevallja, miért akart szökni. Senkié sem

tudott lenni, de az övé szívesen lett volna. De amikor észrevette, hogy Ámon azt hiszi róla, hogy ő is „amolyan nő”, megborzadt és meg akart szökni, mert nincs egyebe, mint a tisztessége. A boldog Ámon pedig most már nem engedi el Etelkát: megtartja feleségnek.

Janka Jenő, aki szerencsésen lekésett a hat negyvenes vonatról, visszatérőben nagy megdöbbenéssel látja az ölelkező párt.

— No, nem megmondtam! — kiáltja kétségbeesett elégtétellel.

De amikor megtudja, hogy Etelka mennyasszony, boldogtalan-boldogan elhatározza, hogy nem vár reggelig, még az éjjeli vegyesvonattal hazautazik, hogy másnap már Gubicza cukrászdájában elujságolhassa a nagy eseményt.

*

Pompás előadásban viszi színpadra a Vigszínház „A nagyvilági nő”-t középpontja, természetesen: *Gombaszögi Frida*. A főpróba, a premiére, majd a későbbi előadások közönsége meghatódva látta ismét a népszerű és körülrajongott művésznőt a színpadon, ahonnan közel egy esztendeig tartó betegség távoltartotta. Mikor belépett tapsorkán szállt feléje, percekig megakadt a játék és a spontán lelkesedés igazán átértzett szeretettel ünnepelte. *Gombaszögi Frida* pedig meghajtva nemes, szép fejét sirt... Könyvek csillogtak szemében, amikor mosolyogva megszólalt azután, hogy frissen és mosolyogva eljátssza első új szerepét: *Tóth Etel-*

THURZÓ ELVIRA, GYŐZŐ LAJOS
(Daisy) (A nagykereskedő)

Vigszínház — „A nagyvilági nő” (Papp felv.)

GÁRDY KAROLA, LÁSZLÓ AMBRUS
(A cégvezetőnő) (Pincér)

Vigszínház — „A nagyvilági nő” (Papp felv.)

kát. Ismét, oly hosszú idő után újra nagyszerű Gombaszögi-alakítást kap Budapest. Ujra felcsendül bársonyos hangja, behizelgő, sziveket megejtő beszédjének nemes zenéje, ismét betölti a színpadot viruló asszonyiségének pompája, játékművészetének sokfélesége.

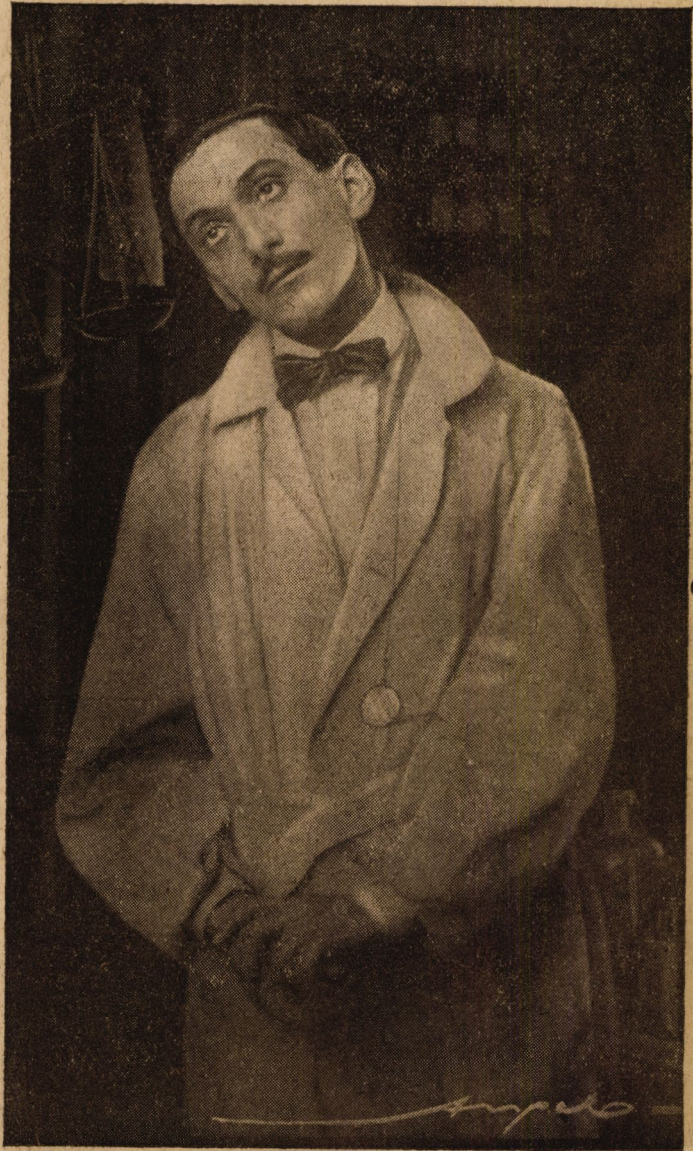
És az új nagy szerephez illően nagyszerű, pompázatos új ruhák! Istenem, mennyi szép ruha! A kisvárosi Tóth Etelka finom és szolid kis fehérpetyyes kék grenadin-ruhája, fehér övvel, piros kalappal, azután — pillanatokra csak, — egy nagyszerű, testhez-álló, mélyen kivágott tengerzöld estélyi ruha személyesíti Tóth Etelka vágyait. A második felvonásban csodálatos ezüstös nyest-prémkabát. Egészen rövid, alig deréken alul ér. Fekete, prémmel diszitett, arannyal himzett selyemruha, egészen rövid aljjal, hozzá világosszürke, sapszerű posztókalap fekete tollal. A harmadik felvonásban kivágott, halványrózsaszín selyem pongyola, majd egy egyszerűségében meghatározható sötétlila angol kosztüm, keskeny fehér passe-poillal. Ezek Gombaszögi Frida Tóth Etelka ruhái.

*

Gombaszögi Frida partnere Lukács Pál, mint Ámon László játékokban, megjelenésben szerepéhez illően végtelenül nemes és előkelő. Kitűnő színész és alakításával egyik legjelentősebb színpadi sikerét aratja. A kis Mása szerepében Gombaszögi Ella kedves, szellemes, mulatságos és a ruháival is versenyez nővérel. A szerelmes patikus szerepében Tanay Frigyes csupa szív és melegség, a középiskolai tanár figurájában pedig Kardoss Géza ad kitűnő kabinetalakítást. Kedves vidéki trió Vendrey Ferenc (Kapitány), Haraszthy Hermin (Kapitányné) és Gách Lilla (Sárka), a Gerbeaud-jelenet epizodistái között pedig kitűnőek Fenyvesi Emil, Kertész Dezső. És talán már előbb kellett volna említeni, hogy ugyanitt jelentős és komoly szerepe van a cukrászkisasszony, egy tipikus „nyoszásik” — mint Lakatos László elnevezte — szerepében Molnár Arankának, aki végtelenül kedves szeretetreméltó és közvetlen ebben a szerepben.

Megjelenésükkel és játékokkal széppé, kecsessé és festőivé teszik a cukrászdát: Varga Anna, Gárdy Karola, Thurzó Elvira.

A darabot Jób Dániel rendezte azzal a nagykulturájú művészettel, színpadi tudással, amely megérik minden darabon, amely finom cizeláló kezei alól kerül ki a próbák műhelyéből. „A nagyvilági nő” előadásának finom tónusáért, artisztikus beállításáért, a színpad és a színpadi játék elevenségéért a Vígszínház kiváló főrendezőjéé minden érdem. Artisztikus munkáját nagyban támogatta Ferenczi Sándor iparművész, aki ismét finom és elegáns interieuröket tervezett.

GELLÉRT LAJOS
(Balogh Kálmán)

Belvárosi Színház — „Patika“

(Angelo fotográfia)

Rabszolgák és tengeri kalózok a pesti kávéházakban

Irta: SZOMAHÁZY ISTVÁN

Szomorú jele az időknek, hogy a pesti utcán, a klubokban, a társaságos életben most mindsűrűbben lehet találkozni a grófokkal, bárókkal, prefetekkel és egyéb világfiakkal, akiket eddig csak a színpadok szalonjaiban láttunk.

A régi, békességes és boldogan buta világban a színésznek nemcsak a karaktere, de a külső lény is megváltozott, mikor szerepéből közönséges

emberré vedlett át. Nemcsak a parókáját, álbajuszát, pofaszakállát vetette le előadás után az öltözőben, hanem a remekbe készült tenniszruhát is, amit a gazdag gyáros kerti ünnepélyén viselt a gyönyörűen simuló frakkot, amiben a sokat szenvedett hősnőt a harmadik felvonásban feleségül vette, a simára vasalt zsakett-nadrágot, a pompás zakkót, melynek gomblyukába vér-

vörös vászonszegfü volt tűzve, a laktopánkát, az ívelt selyemharisnyát, ami annyiszor megdobogtatta az érzékeny bakfiszsziveket, mialatt a kedvencbonviván, hintaszékében himbálózva, az ötletek görögtüzével kábította el a második felvonásban az unatkozó grófkisasszonyt. A színész csak a színpadon öltözött ki hercegnek, prefeknek vagy angol lordnak, a polgári életben ő is csak filiszter volt, aki fölragasztott bajuszkájával együtt esti eleganciáját is ott hagyta az elsötétült öltözőben. A színpadi ruha valami szentség volt, amit a művész nem profanizált a mindennapi életben. A márké, akinek mellkasa büszkén dagadt a színpadi csillár alatt a londoni szabók fantáziájától megihletett redingotban, a baronet, akinek angol utcai öltözetét, betétes cipőjét, lord-

SIMONYI MÁRIA
(Patikusné)

Belvárosi Színház — „Patika”

(Angelo fotografia)

GELLÉRT, BÁNÓCZINÉ

(Balogh) (Kati)

Belvárosi Színház — „Patika“

(Papp felv.)

szedni ruhatárából azokat a diszdarabokat, melyeket eddig féltékeny gond-
dal őrizgetett a szekrényében. A szegény
törvényszéki bíró, miniszteri hivatalnok
és egyéb fixfizetéses tisztviselő, akinek
új ruhára vékony jövedelméből nem
tellek, ünnepi alkalmakra tartogatott
császárkabátját és zsakettjét viseli a leg-
szürkébb hétköznapon is, a színész
pedig szinpadí gardrobja féltve őrzött
kincseit szedegeti elő, hogy a szabó-
költséget kispórolja. Soha annyi elegáns
színész nem járt Pesten, mind most,
mikor hajdani egészesztendős jövedel-
méből se csináltathatna egy tisztessé-
ges új öltönyt. A kockás ruha, melyet
a híres, francia színmű strandjelenetben
viselt, a galamszürke, sávós nadrág,
melyben hanyagul lóbalt a lábait, miköz-
ben a monoklis a fotó párbajra hívta,
a vállban széles, derékban karcsú zsakett,
mely valamikor minden asszonyt meg-
szédített, a puha, fekete tónusú nyak-

street-i nyakkendőjét
másfélezer ember bá-
multa a nézőtérről, — a
kávéházban, az utcán,
a nappali világosság-
ban gyűrött, könnyű
ruháját viselte, s ép oly
kevésbé jutott eszébe,
hogy a szerepeihez tar-
tozó öltönydarabokat fel-
vegye, mint az, hogy a
Shakespeare-alakításai-
ból ismert tógákban, tu-
nikákban vagy lovag-
csizmákban jelenjék meg
a nyilvánosság előtt.

Az öt- és hatezer ko-
ronás férfiruhák korszaka
a színészt is arra kény-
szerítette, amire a többi,
mostoha sorsba került la-
teinert: ő is kénytelen elő-

GELLÉRT LAJOS

(Balogh)

Belvárosi Színház — „Patika“

BÁNÓCZINÉ ILONA

(Kati)

(Angelo fotografia)

kendő, közepén a vágyakban csillogó gyöngyszemmel, most egymásután elhagyják a szinpad gardróbokat s kényszeréből hétköznapi ruhadarabokká degradálódnak. A szegény színész a nappali életben is az előkelő vicomte-ot játssza, amig egyszer majd a szinpad ruha is elkopik s a lakkcipő fekete tükre is megreped a folytonos használattól.

BÁNÓCZINÉ ILONA
(Kati)

Belvárosi Színház — „Patika” (Angelo fotograf.)

Kertész, Fekete, Bánóczy, Zilahy
(patikus) (Borgida) (tanító) (postamester)
Belvárosi Színház — „Patika” (Papp felv.)

És akkor, — akkor istenem talán a középkori jelmezekre, a zsinoros kuruc dolmányokra, a Mária Terézia korabeli gárdista-ruhákra, a Göndör Sándor gatyájára kerül a sor, mert annyi pénzt a legnagyobb művész se kereshet, hogy manapság a kiadásait fedezhesse belőle.

Ha a jó isten, akinek a mezők lilomára ép ugy gondja van, mint a valuta rendezésére, komolyan meg nem könyörül rajtunk, nemsókára megérjük azt az időt, amikor római népbiztosoknak, görög rabszolgáknak, kereszties vitézeknek, tengeri kalózkodnak és népszinműi apáknak öltözött színészek fognak ebéd után kapucinezni a New-York-kávéházban.

A „Patika” bemutatója után

Állok a színház kapujában
kocsik jönnek,
emberek mennek, köszönnek
s én egy levlapot irok
közepén az emberözönnek;
„Tek. Szép Ernő urnak.
Nagyon, nagyon köszönöm Önnek.”
(sz.)

Éjszaka a patikában

Három álló esztendeig hevert *Szép Ernő* most oly diadalmas darabja a különböző színházi direktiók irodájában. Meg kell gondolni: még Ferenc József korában írta a költő ezt a művét, amely számára csak most tudott végső és megfelelő elhelyezést találni. Sokat kellett szenvednie, míg most aranytálcán szolgálja ki, ami őt olyannyira megilleti, a siker.

* * *

Amit ebben a bűbajos és mulatságos darabban leginkább dicsérni kell, a tökéletes eredetisége. Sem a magyar, sem a külföldi színpadi irodalomban nem lehet mását találni. Az első kép, a vidéki kaszinóé, a kész karrikatura-album, pokolian mulatságos, száz kabarét is pótol. A második felvonás két szál gyerityával világított éjszakai patika. A patikusné cseppeket keres fájós fogára, a patikussegéd egy létra tetején szaval szerelemről és mindenségről. Részegen hazaérkezik a férj. Semmi baj. Kint hajnalodik, a csordás tülköl és egy kupica pálinkáért kopogtat a gyógytárba. A harmadik felvonás a patikussegéd szobája. Szerelmében csalódott. Unja rettentő életét,

az egyzü vidéki kaszinót, billiárdozást, örökös cigarettfasodrást, olcsó vadászást. Előveszi hegedűjét. A Hoffmann barcaroláját játssza. Látomásban királynő közeledik felé és megkoszoruzza csalódott fejét. Azután felébred. Este van. Az ablaka alatt egy szolgálóleány csavarog. Behívja a szobájába és neki játssza a Hoffmann. A cseléd meg van elégedve. Boldog zavarodottságában megkérdezi:

— Pesti nóta ugy-e? Az ifijur csinálta?

A patikussegéd igent int fejével. Pár perc előtt még királynővel álmodott, most egy mosogatólánynak kénytelen hazudni, hogy az nagyobbak, szebbnek higgye őt.

* * *

Nincs ebben a darabban egyetlen alak, aki ne volna eredeti. Az álmodozó patikussegéd, a finom patikusné, a korhely patikus, a paraszti laboráns, a korhely postamester, a szomorú öreg néptanító, a kártyás jegyző és bérlő, a hejehujás gazdatisztek, mind ujak és igaziak. Ezzel azt is megmondtuk, hogy csupa pompás szerep, amelyekből *Petheő Attila*, *Bérczy Ernő*, *Mattány Antal*, *Zilahy Gyula*,

ZILAHY, VARJAS, PETHEŐ, BÉRCZY-
(postamester) (Juki) (Pap) (Jovér)
Belvárosi Színház — „Patika”

(Papp R. felv.)

Bánóczy Dezső, Kertész Endre, Bánóczyné, Marosi Adél mindmegannyi karakteralakítást csináltak. Külön hódolat Gellért Lajos vérezőn emberi patikussegédének és Simonyi Mária finom, szubtilis, szomorú vidéki aszónyának.

* * *

És a színészek dicsérete közben kell megemlékezni Varjas Antalról, a színi és zeneakadémiákat kitüntetésekkel végzett uriprimásról, aki a cigányprimás szerepét nemcsak elhegedüli, de el is játssza olyan pompásan, hogy sok nagy vérbeli színész fakó irigysége kísérheti ezért. Ő és kis bandája, azután a kaszinói mulatozás, ami az ő muzsikájuk nyomán keletkezik, külön szenzációs erőssége Szép Ernő darabjának.

* * *

A díszletek [Bárdos] Artur színházában ezuttal is elsőrendűek. Olyan jók, hogy tanítani

lehetne őket. Az első felvonás vidéki kaszinója tökéletes. A falon lógó arcképek, azután biliárd-asztal, dákótartó, kártyaasztal, zöld függönyös ajtók, ujságfogas, kézmosó tál — az ember el se hiszi, hogy színházban van. A második felvonás patikája a megszólalásig igaz. Gyógyulni lehet ebben a színpadi gyógytárban. Nem festett kellékek, de igazi tégelek és üvegek, patikamérleg. Mindezt Kiss Károly okleveles gyógyszerész a költő és a színház iránti barátságából rendezte be szeretettel, szakismerettel és izléssel. A harmadik felvonás vidéki szobája, amelyre a nyitott ablakon át ráterül az alkony, a legpoétikusabb színpadi képek egyike.

* * *

És kalapot emelünk a darab kedves, meleg, szeretetteljes magyarsága előtt. Ez nem mondvacsinált, kinnal tanult papiros magyarság, de vérből való érzés, a költő gyermek-

ANTAL, GÁRDONYI, KALLAI, FEKETE, KERTÉSZ, ZILAHY, VARJAS, PETHEŐ, BÉRCZY
(jegyző) (Karfunkel) (Ignác) (Borgida) (patikus) (postamester) (Juki) (Pap) (Jovér)
Belvárosi Színház — „Patika“ (Papp R. felv.)

kora. Nem tudunk Mikszáth óta senkit, aki ennyi szeretettel rajzolja a vidéki magyar életet, mint Szép Ernő. És nem konjunkturából dolgozott így. Hiszen megmondtuk, hogy darabja háromesztendős és hol volt itt három év előtt nemzeti érzés?

* * *

Nagy, tartós sikere van a „Patiká“-nak. A táblát akár ki lehet szegelni a Belvárosi kapujára. Ez a darab jóidőre elvetette a direkciónak a gondját. Premiérere itt bizony még csak nem is gondolnak. De alapos, nagy munkát is végeztek. Szép Ernő darabja olyan, mint valami miniatűrrajz, csupa kis remekből való intarziós munka. Évekig írta az írója, nem csekély munkát rótt vele rendezőre és színészre. Bizony napirenden voltak, míg a Patikát tanulták, a Belvárosiban az éjszakai próbák is. Ezután a példátlanul lelkiismeretes művészi munka után nagyon is kiérdemli szerző és színház a pihenést és a sikert. Nem is lehet panasz az utóbbira. Olyan sikere van a „Patiká“-nak,

GELLÉRT, TITKOS ILONA
(Balogh) (Királynő)

Belvárosi Színház — „Patika“

(Papp R. felv.)

hogy akár kölcsön is adha na belőle annak, akire netalán rászorulna. (És nem szabad itt megfélekednünk Banóczi Dezsőről a darab rendezőjéről, aki valóban minden dicséretre méltó a legkisebb részletekre is körültekintő gondos munkát végzett.)

* * *

Élvezetes, finom, disztिंगvált este a „Patika“ előadása.

GELLÉRT LAJOS, SIMONYI MÁRIA
(Balogh) (Patikusné)

Belvárosi Színház — „Patika“

(Papp R. felv.)

[darabokat.

(sz.)

*Pethes urnak
a hipnotikus fenoménnek*

*Hipnotikus csodáival
teleirták a lapokat*

kérem szuggerálja a

[konkurrens szerzőknek

hogy irjanak rosszabb

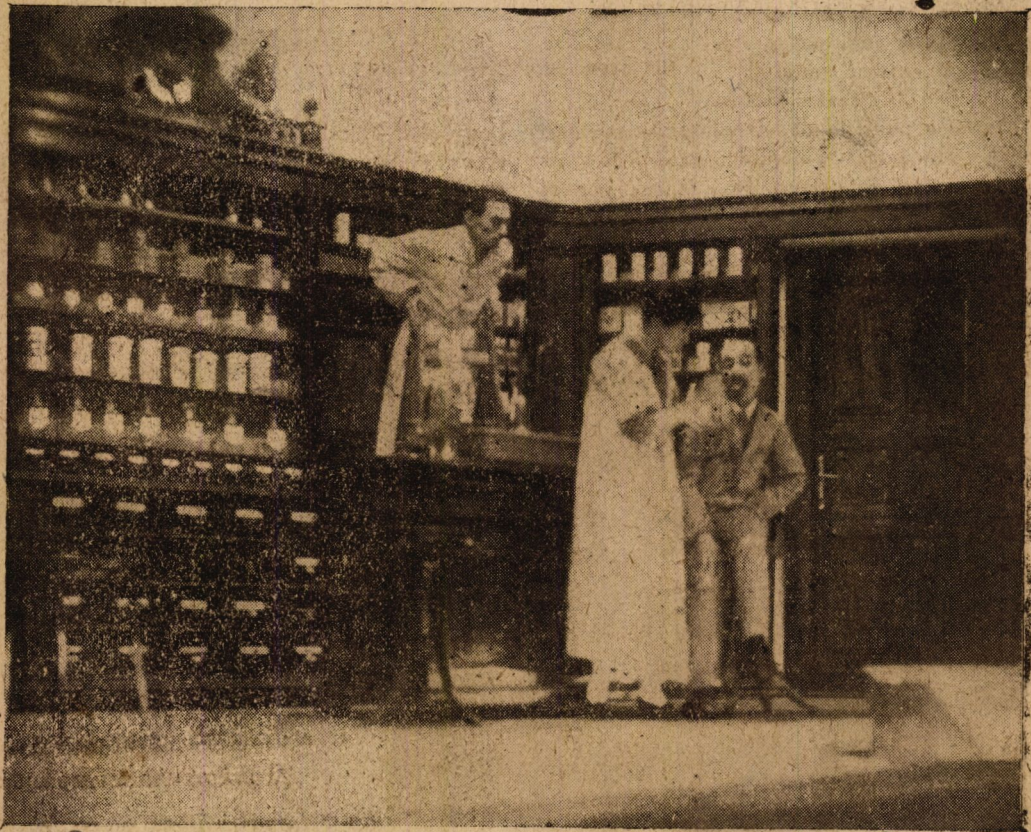
Éljen a király!

— A Magyar Királyság Pártjának operaházi ünnepe —

Érdekes és nagyjelentőségű művészetét rendez február 27-én az Operaházban a mostani magyar közéletnek egyik legnépszerűbb faktora, a Magyar Királyság Pártja. Méreteiben, művészi értékeiben ez a nagyszabású estély méltó párja lesz annak, amelyet néhány évvel ezelőtt „Daliás idők muzsikája” címmel rendezett ugyancsak az Operaházban a legelőkelőbb magyar társadalom. A középső nagy udvari páholy piros bársonyából akkor a koronás uralkodói pár nézte végig az előadást. Az előkelő közönség éléről ezuttal hiányozni fog a felséges néző, de a magyar király azért jelen lesz a február 27-iki diszeloádáson, talán inkább ott lesz, mint három évvel ezelőtt, mert minden résztvevő szívében, lelkében magával hozza az eszmét: a Szent István koronájával

ékes magyar nemzeti király gondolatát. Ez az eszme lelkesíti az ünnepély rendezőit és ez az eszme jut kifejezésre a gazdag műsor minden egyes pontjában, amelyeknek során nem egyszer fog felharsanni a rég nem hallott örömkriáltás: Éljen a király!

A diszeloádás nagy gonddal és körültekintéssel összeválogatott műsorában szóhoz jut a magyar művészvilág színe-java. Az estét a Szózat fenséges akkordjai vezetik be; az Operaház zenekara és énekkara adja elő *Ábrányi* Emil igazgató vezénylete alatt. Következik ezután *Pekár* Gyulának ez alkalomra írt Prologus-a, amelyet — akárcsak a három év előtti hangversenyen — *Paulay* Erzsí fog elszavalni. Nagyjelentőségű művészi produkció lesz *Rákosi* Jenő ez alkalomra írt egyfelvonásosának,

GELLÉRT, SIMONYI MÁRIA, KERTÉSZ
(Balogh) (patikusné) (patikus)
Belvárosi Színház — „Patika”

(Papp R. felv.)

BÉRCZY ERNŐ
(Jovér Jan)

Belvárosi Színház — „Patika“ (Papp felv.)

„A szent korona varázsa“ című szimbolikus játéknak előadása, amelyben *Jászai Mari*, *Pethes Imre*, *Molnár László*, *Várkonyi Mihály* a Nemzeti Színház, *Fenyvesi Emil*, *Kertész Dezső*, *Gombaszögi Ella* a Vigszínház és *Simonyi Mária* a Belvárosi Színház művészei vesznek részt.

Utána előadásra kerül *Szigligeti Ede* „Mátyás király lesz“ című színműve, amelynek parádés szereposztásában *Törzs Jenő*, *Hegedüs Gyula*, *Fáy Szeréna*, *Hettyey Aranka* és *Uray Tivadar* részesültek. Mátyás szerepét *Törzs játssza*, *Szilágyi Mihály Hegedüs lesz*. *Szomory Dezső* „A nagyasszony“ című darabjából „A pozsonyi diéta“ című jelenet kerül

előadásra. *Mária Terézia* szerepét *Jászai Mari* játssza, *Kaunitz Gál Gyula* lesz és érdekes szerepet játszik még *Lukács Pál*. Az ünnep első részét *Herceg Ferencnek* ez alkalomra irt legendája „Az árva korona“ zárja le. A fekete színpadon bűvös ragyogásban fog megjelenni a magyar szent korona óriási mása, amely mellett két angyal örökődik. Ennek a két angyalnak — az egyik *Gombaszögi Frida*, a másik *Aczél Ilona* lesz — párbeszédje adja a költői darab tartalmát.

Szünet után a legpazarabb látnivalóban lesz része a közönségnek. A magyar történelmi osztály krémje fog pompás diszruhában, ereklyeszerű ékszereiben ragyogva felvonulni a színpadra. Az élőképek „A magyar királyi udvar Mátyás korában“ lesz a címe és előadásában gróf *Batthyány Gyuláné* rendezésével harminc arisztokrata hölgy és tízenhat ur fog résztvenni. Megjelenik a színpadon udvara körében a király is, akinek szerepét egyelőre még nem osztot-

MATTÁNY ANTAL
(Fábián)

Belvárosi Színház — „Patika“ (Papp felv.)

Simonyi Mária, Bánóczi, Marosi Adél, Gellért Belvárosi Színház: „Patika” (Papp R. felv.)

ták ki. A fényes udvar felvonulása után fejedelmi ünnepség keretében balletelőadás lesz, amelyen *Nirschy Emilia* és *Nádasi Ferenc* művészi produkciói, majd a tánckarnak a

„Bánk bán”-ból való balletje következik. Ezután hangverseny lesz Mátyás király udvarában, magyar dalmokverseny, amelynek résztvevői: *M. Medek Anna*, *B. Sándor Erzsébet*, *B. Kosáry Emma*, *Dömötör Ilona*, *Szemere Árpád*, *Székelyhidy Ferenc* és *Környei Béla*. A *Himnusz* eléneklése fejezi be a nagyszabású estét, amelyhez hasonló még alig rendeztek a magyar fővárosban.

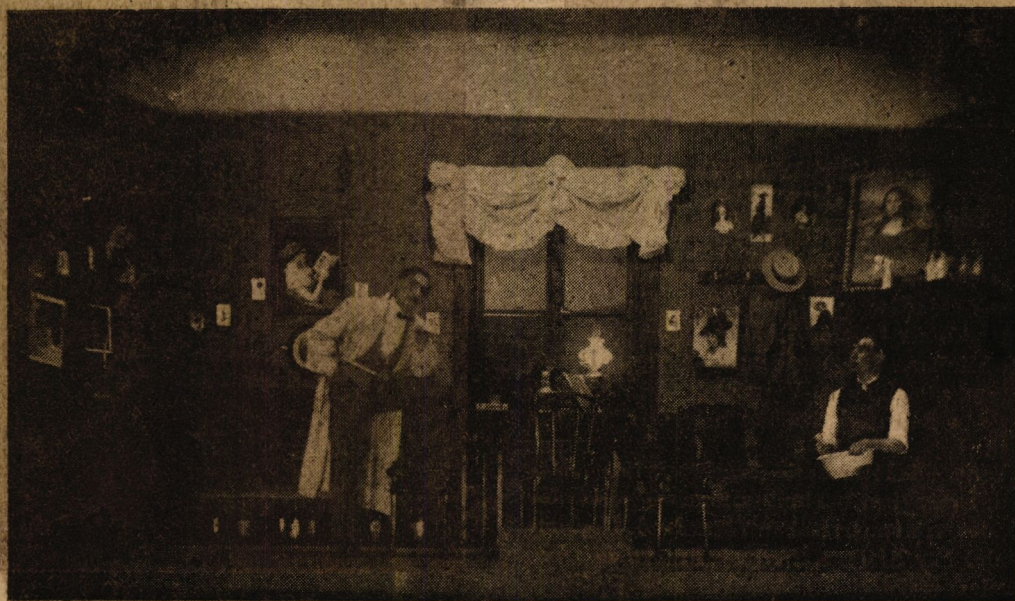
A rendezés és előkészítés munkájában két kiváló művészünk buzgólkodik. A zenei részt ifj. *Ábrányi Emil* az Operaház igazgatója tanítja be és vezényli, a színpadi rész rendezője *Ivánfi Jenő* a Nemzeti Színház egyik rendezője és jeles tagja.

A pompás ünnepélyre, amelyen a közönség férfitagjai díszmagyarban jelennek meg a nézőtéren, természetesen rendkívüli helyáradatok mellett árusítják a jegyeket a Hungária és a Dunapalota-szállók halljában. Az est egész jövedelmét a Magyar Királyság Pártja a nemzeti hadsereg fejlesztésére fordítja.

Főpróbán

Minden kritikus mellett
Egy-egy színházi szépség ül
Nincsen tövis rózsza nélkül.

(sz.)

GELLÉRT LAJOS
(Balogh)

MATTÁNY ANTAL
(Fábián)

Belvárosi Színház: „Patika”

(Papp R. felv.)

Szép Salamon Sára

Szép menyecske Salamon Sára. Az ura jó-módu gazdaember, időskés, már nem egészen szerelemre termett, egy kicsit gyáva, egy kicsit nagyon féltékeny. Most is, hogy — erősen hajnalban — bálból kerültek haza, váltig pöröl a menyecskével, akit egész éjszaka a „bikaszemű“ őrmester forgatott a táncmulatságban.

Az asszony csak hallgatja egy ideig a féltékeny gazdát. Nem békíti, inkább csufolja, ugratja, tovább tüzeli. Közben le is vetkezik, ágyba fekszik és onnan nógatja az embert. Az meg csak fogadkozik, hogy így meg úgy, darabokra szakítja az őrmestert, gulyást aprít belőle, csak még egyszer a szeme elé kerüljön. Az egész ezred színe előtt kitapossa a belét. Csak tudná, hol lakik az őrmester. A menyecske kontyába nyúl, kivesz egy cédulát, rajta az őrmester címe. Nyugodtan átadja az urának.

— Tessék elmenni az őrmesterhez.

De gazduram se jön zavarba — ösztetési a cédulát. Azután tovább fogadkozik, hogy így meg úgy, csak tudná az őrmester címét. Az asszony meg addig-addig ismétli a címet, (amit gazduram persze nem akar meghallani) míg be nem toppan a szobába — az őrmester.

Az őrmester holtreszeg, a férj holtgyáva. Öleli, puszilja a strázsamestert, borral kínálja. Az meg elszenderedik, de annyira, hogy végre az asszony is megunja és most szó szerint ő ismétli meg mindazokat a fenyegetéseket, amelyeket az előbb a férj mondott. Persze a férj most annál inkább meg van ijedve, csittítja az asszonyt, addig csittítja, míg a menyecske — Szép Salamon Sára — végre is kidobja — az őrmestert.

Röviden ez a cselekménye az Apollo-Kabaré szenzációs ujdonságának, amelynek minden mondata csupa fordulat,

minden egyes szava csupa ötlet. Így elmondani nem lehet a darabot, meg kell azt nézni, annál is inkább, mert páratlanul nagyszerű előadásban kerül színre kedden este.

Szép Salamon Sárát maga Fedák Sári játssza, az Apollo illusztris vendégművésznője, a férjet a nagyszerű Rózsahegyi Kálmán, a Kabaré állandó vendége, a „bikaszemű“ őrmestert pedig a pompás Maly Gerő, aki nem most először kreál Rózsahegyivel kitűnő parasztduót. De ez a duo-tercett, benne a star a felülmulhatlan Fedák Sári. Darab és előadás olyan szenzáció lesz, amilyennel magyar kabaré-színpad még alig dicsekedhetett.

A Szép Salamon Sárát Zilahy Lajos, a jeles poéta, annyi kiváló magyar egyfelvonásos szerzője írta. Ezzel a kis munkájával egyszerre a színpadi szerzők első sorába vágta magát. Olyan szerepeket írt, olyan jeleneteket talált ki, olyan párbeszédet produkál, amelyért a magyar színpadi írás régi mesterei is megirigyelhetnék. Az Apollo meg lehet vele elégedve, de ő is a kabaréval, amely ragyogó kiállításbar, szenzációs előadásban fogja prezentálja művét.

Márkus László, az Apollo művészi vezetője, Roboz Imre, a Projectograph igazgatója, Fedák Sári, Zilahy Lajos, Rózsahegyi Kálmán, a „Szép Salamon Sára“ próbája után (Papp R. felv.)

Márkus Emilia itthon

Hüvösvölgyi Pádány villa szalónjában szemben ülünk Márkus Emiliával. Két hónapi távollét után egy cseppet sem változott, talán még üdőbb, mint mikor utóljára láttuk, finom, kedves, jókedvű.

Arra kérjük, mondja el a *Színházi Élet* olvasói részére svájci utjának bizonyára érdekes élményeit. Nehezen szánja rá magát, mert a kirándulás eredeti oka csak családi ügy volt. Végül mégis a következőket mondta:

— December elején egymásután több táviratott kaptam Romola leányomtól, hogy beteg, jöjjen hozzá St. Mauricebe. Már az akkori viszonyok mellett is megfontolandó volt az ilyen kirándulás, de mert a leányomat már oly rég láttam és én is, meg a férjem hamar megkaptuk a szabadságot, elhatároztuk, hogy meglátogatjuk a gyermekeket. Bécsből az ut várakozáson felül pompás volt. Ántánt vonaton utaztunk ki egész St. Mauriceig, felejthetetlen volt a francia főkonzul szívessége, akinek révén kaptuk az engedélyt arra, hogy az ántántvonaton utazhassunk. Mikor beszálltunk a részünkre fentartott fürkébe két idegen tisztült már bent. Az uram felkérte őket, hogy hagyják el a fürkét, mert azt részünkre rezerválták. A két tiszt vonakodott ezt megtenni csak parancsnokuk kívánságára voltak hajlandók elhagyni a fürkét. A főkonzul interveniált az állomásparancsnoknál és a tiszteteket más fürkébe ültették. Az ántántvonat ugyanis csupa kétszemélyes fürkékre van osztva. Két nap alatt St. Mauriceban

voltunk, ahol a pályaudvaron várt bennünket Romola és Nizsinszky. Elképzelheti, hogy ez a pillanat milyen boldog volt számomra, mikor oly hosszú idő után viszontláttam lányomat és vejemet. Mindketten lefogytak különösen lányom, aki gyakran heves ideggörccsöket is kap. Mikor aztán elmesélték mult évi munkájukat és teljesítményüket, hát csak ámulva hallgattuk.

Mult év januárjában szerződött le Nizsinszky New-York színházhoz a Metropolitanhoz két hónapi vendégszereplésre. Strauss Richárd „Till Eulenspiegel” című balettjében lépett fel. A pantomimnek hallatlanul amerikai arányokban is meglepetésszerűen nagy sikere volt. Mikor lejárt a vendégszereplése ideje, a Metropolitan igazgatósága egyhangulag igazgatóvá nevezte ki Nizsinszkyt a színházhoz ugyanolyan gázsival, mint Carusonak van. Évi 500.000 (ötszázezer) dollár. (Magyar koronákban egy-száztizzenegy és fél millió. A szerk.) Ezután Nizsinszky Romolával és az egész társulattal együtt végigjárta egész Északamerikát és minden nagyvárosban bemutatta a „Till Eulenspiegel”-t. Nem kevesebb, mint hatvannyolc városban voltak. Innen Délamerikába mentek és a művészi expedíció Spanyolország fővárosában, Madridban fejezte be turnéját. Az amerikai lapok hasábos riportokat közöltek a szerződésről, mikor az nyilvánosságra került és kiszámították az ujságok, hogy Morgan jövedelme percenként ugyanannyi, mint Nizsinszkyé. Ez a valóságnak megfelel, mert Nizsinszky külön tantiémekeket is kap, a különbség mindössze annyi, hogy Morgannak egész életén át annyi a jövedelme percenként, míg Nizsinszkynek csak addig van ilyen horribilis gázsija, amíg játszik.

Most a Svájcba jöttek tíz hónapi szakadatlan munka után pihenni szórakozni! Sportolnak is, de amellet már újra készülnek a munkára. Nizsinszky új balettet komponál, amelynek kosztümjeit is ő tervezi. Amerikában hű segítőtársa volt Nizsinszkynek mindenben Romola. Ő intézte lérye összes pénzügyi és gazdasági dolgait. Romola tárgyalt a direktorokkal a gázi és a szerződések megkötésével. Nagy küzdelmei voltak a rutinizott színházi igazgatókkal és pénzemberekkel, akik végül egész oda voltak a csodálkozástól, hogy egy nő ennyire érti így a színházi ügyeket. Az amerikai, mondhatni rendkívüli élettől Romola idegbeteg lett és most pihennek.

MAROSI ADÉL
(Postamesternő)
Belvárosi Színház — „Patika”
(Angelo fotografia)

Az élet Svájcban is nagyon drága, nem olyan mint régen a boldog békében.

Másfél hónapig voltunk együtt és már sietünk haza. Sajnos az ut visszafelé nem volt oly kellemes, mert nem ántántvonaton jöttünk. Tíz napig tartott az ut. Örülök már, hogy itthon vagyok, bár a pillanatnyi helyzetem nem a legrózsásabb.

A színháznál voltam már. Hogy mikor és mely darabban fogok először fellépni még nem udom.

Magyar muzsikusok Hollandiában

A magyar zenészeknek már régtől fogva nagy a becsületük a külföldön, de az utóbbi években különösen erős és eredményes lett muzsikusaink kiözönlése. Vecsey Ferenc, Tel-

dalok után tért haza külföldről nemrég a *Wald-bauer-Kerpely* vonósnégyes-együttes, most pedig egy újabb nagy magyar zenei siker hírének örvendhetünk. A *Hauser Emil*, *Indig Alfréd*, *Ipolyi István* és *Son Harry* részvételével néhány évvel ezelőtt alakult vonósnégyes, amelynek a multban sok élvezetes hangversenyt köszönhattünk, jelenleg Hollandiában koncertez és „Budapester Strijkkwartet” (Budapesti vonósnégyes) néven egyre-másra aratja sikereit a tulipánok hazájában.

A diadalok és ünneplések közepette a derék muzsikusok nem feledkeznek meg hazájukról sem. A nyugati országok közül elsőnek Hollandia sietett a magyar gyermeknyomor enyhítésére és a négy magyar zenész is lelkesen szolgálatába állt a nemes jótékonyági mozgalomnak. Nemrég Amsterdamban rendeztek jótékonycélu hangversenyt a nyomorgó magyar gyermekek javára. A hangverseny tekintélyes összeget eredményezett, mert a négy művész teljesen ingyen működött közre, mint ezt a nekünk beküldött műsor is igazolja. A műsoron egyébként a legnemesebb kamaramuzsika, Haydn, Beethoven és Schubert művei szerepeltek és a Budapester Strijkkwartet tagjai talán sohasem játszottak olyan szépen, mint mikor a didergő, éhező pesti gyerekek érdekében muzsikáltak.

Hangverseny

Mannaberg Rózsi zongoraművésznő és dr. *Sebestyén* Sándor gordonkaművész szonáta eszje február 25-én 6 órakor lesz a Zeneakadémia hangversenytermében.

MŰSOR:

1. Beethoven: Zongorahármas (c-moll) Baré Emil közreműködésével.
2. Brahms: Gordonkaszonáta (F dur).
3. Dohnányi: Gordonkaszonáta (Bdur).

Herczeg Ferenc megnyeri a Vojnich-díjat

IMPRESARIO FELIX AUGUSTIN, AMSTERDAM
HEERENGRACHT 299 TELEF. CENTRUM 1180

WELDADIGHEIDS-CONCERT

Comité tot verlichting van den nood in Hongarije
voor noodlijdende Hongaarsche Kinderen

BUDAPESTER STRIJKKWARTET

EMIL HAUSER 1e Viool STEPHAN IPOLYI 1st Vln
ALFRED INDIG 2e Viool HARRY SON 2nd Vln

EEN OEBELTE VAN DE OPBRENGST, DIE OEBER AFOEDRAGEN
WORDT AAN HET BUREAU VOOR VAN HET NEDERLANDSCHE
ROOZE KRUIS, IS EEN BAVE VAN DE VEREENIGINGEN TOT BE-
STRIJDING DER TUBERCULOSE TOT WILZEMING VAN KINDEREN
NAAR VACANTE-KOLLEGES, ENZ. ENZ.

mányi Emil, Pártos István, Nyiregyházy Ervin már hosszabb ideje élnek külföldön és aratják sikereiket nagy metropolisokban, ismételt dia-

Negyvenezer néző, nyolcvanezer tenyér

Mire a sorok megjelennek, negyvenezer ember nézte végig a Városi Színházban „Az ezüst sirály” előadását és nyolcvanezer tenyér verődött össze lelkes csattanással, hogy ünnepelje a darabot, a szerzőket és az előadókat. A hihetetlen arányokat öltött jegyelővételtől és a nézőtér férőkapacitásából egyszerű szorzás útján lehet ehhez a számtani eredményhez jutni, sőt azt is meg lehet állapítani, hogy újabb két hét múlva a statisztikai számok a duplájukra emelkednek, vagyis így: nyolcvanezer néző, százhatvanezer tenyér... Annyi bizonyos, hogy rég nem volt már Budapesten olyan egyöntetű, nagy operettsiker, mint amilyen „Az ezüst sirály” bemutatóját követte. Csodálkozni persze nem lehet és nem kell előlött. *Földes Imre* kítűző, érdekes meséjű szövege, *Buttykay Ákos* finom, dallamos és művészi értékű zenéje és a szereplők pompás együttese, *Kosáry Emmy*, *Kerényi Gabi*, *Csatay Janka*, *Király Ernő*, *Sziklai József*, *Pázmán Ferenc* és *Sik Rezső* játéka természetessé teszik az állandóan zsufolt házakat, a zene népszerűségét és „Az ezüst sirály” diadalát.

A siker legfőbb tényezője mindennek felett *Xénia* nagyhercegnő érdekes alakjának személyesítője: *Kosáry Emmy*. Most, hogy már túl vagyunk régen a bemutató izgalmain és az operett megy vigán, felkerestük az egyik előadás estéjén a művésznőt. Nem volt könnyű a találkozás a Városi Színház abirintusában.

Fürdőző nők „Az ezüst sirály”-ban
Városi Színház

Előbb *Faludi Sándor* igazgató, majd *Tapolczay Dezső*, a másik igazgató igazgatott bennünket utba, a amíg megtaláltuk *Földes Imrét*, a szerzőt, aki megígérte, hogy bevezet bennünket *Kosáry Emmy* öltözőjébe. Vele volt természetesen a kemponista: *Buttykay Ákos*, akinek szép művészszeje biztató mosollyal intett felénk.

Földes előresietett a hamarosan visszatérő felderítő utjáról:

— A művésznő öltözik, nem lehet bemenni! Szivjunk el addig *Király Ernő*nél egy cigarettát.

Király Ernő inas is, gróf is az Ezüst sirályban, van is olyan jó cigarettája, mint egy igazi gróf — inasának. *Buttykay* professzor szerényen letelepedett a sarokba. *Földes* panaszkodott, nem tud aludni az *Ezüst sirálytól*. Valahányszor ledől egy kis délutáni sziesztára, a szomszédban elkezdik a „*Szép asszony mellett*” dalát zongorázni. Ha ott abbahagyják, akkor fölötte szólal meg a zongora: „*Mert az asszony mind bogaras...*” Dühösen fordul a másik oldalára: most meg a padló alól hangzik fel a mézédés, hullámzó keringő: „*Hová, háová...*” fuccs a délutáni alvásnak.

Valaki ravaszul dűnyögte:

— *Imre, te nen panaszkodol...*

Végre! Hirnök jó: szabad az ut. Siessünk, három percünk van mindössze. *Földes Imre* kalauzol, belépünk. A nagy tükör előtt vakító fényességben áll *Xénia* nagyhercegnő, *Szentésné*, a mintaszerű öltöztetőnő puha hattyupihével puderezi gömbölyű vállát. Társaság van nála: *Szell Lajos*, a *Csibészkirály* szerzője, egy szép asszony — és *Buttykay Ákos*. Sejtelmem sincs róla, micsoda titkos sülyesztőn jutott ide, hiszen otthagytuk *Király Ernő*nél.

Oly kedves és közvetlen, hogy szinte zavarba hozza az embert. Mit is kérdezhetnének *Kosáry Emmy*től, mikor halljuk csilingelő hangját, láttuk decens, finom játékát és más is látta, minden nap kétezeröttszáz néző hallgatja, nézi, ugyan mit kívánhatunk még ezenfelül? — No de mégis illenék valamit kérdezni, már csak az interju kedvéért, például, hogy a ruhái...

Igen, a *Kosáry Emmy* ruhái. Voltaképen meg kellett volna köszönni a közönség nevében, hogy ennyi ötlettel, ennyi művészzel megkomponált ruhában lép a színpadra. Muzsikások, merengő hangulatba ejtők az ő ruhái. Az egyetlen helyes kifejezés, hogy nosztalgia!

keltének a régi, boldog élet után. A strandruhájának finom átszűrése fürdőkosztümből — toaletté, a bokájára feszülő lila pánt, a pikáns kis túllpomponokkal, a leányos, kedves fehér ruhája, óh tisztaságok tisztasága . . .

Nagy izlés van ezekben a ruhákban s csodálatosan simulnak a darab hangulatához. Földes Imre az *Ezüst sirályban* sem tagadhatta meg magát: operetben szinte szokatlan drámai jelenetek váltakoznak a vidám mókával s e jelenetek valósággal operai szárnyalásra nyújtanak alkalmat a szimfonikus *Buttykaynak*. Az ünnepezt *Xénia* narancssárga, csillogó ruhájában himes pillangó, kápráztató látomás, de mikor jön a nagyherceg és követeli a férj jogait — a himes pillangóból csak a megtört, fehér leány marad — s mindezt mélyen és bensőségesen szimbolizálja *Kosáry Emmy* ruhája.

Körülbelől ezeket akartuk elmondani *Kosáry Emmynek*, de *Szentesné*, aki komoly és szigorú, mint egy angol leánynevelő-intézet gondnoknöje, selyem shawl vetett vállára és azt mondta:

— A nagyságos asszonynak sietnie kell . . .

Kosáry Emmy az álombaráingatóan szép fehér ruhájában indult ki a színpadra.

INTIM PISTA, hogy mi lesz az idei szezon legközelebbi szenzációja?

— Nem hoz zavarba a kérdés: egy új magyar operett. A *Király Színház* mutatja be, a címe „A cigánygrófné”. A szövegét *Martos Ferenc* írta, a zenéjét pedig *Kulinyi Ernő* verseire *Vincze Zsigmond*, a színház népszerű karnagya szerette *Pompás* szövege van és nagyszerű muzsika készült hozzá. A napokban benéztem az egyik próbára. Olyan kedvvel, annyi vidámsággal csinálják a dolgukat, mintha máris közönség előtt játszanának. A címszerep *Zsazsa* számára készült. Egy grófnét játszik, akitől a rokon intrika

KIRÁLY ERNŐ, B. KOSÁRY EMMY, BUTTYKAY ÁKOS
a *Színházi Élet* boltjában az autogramm-délelőttön

(Papp felv.)

pont az esküvő napján szakította el a fiatal férjet. A férjét keresi a világ minden zugában és hosszú utazásában elkíséri a cigánybandája is, élén a primással, akit Rátkai Marci fog személyesíteni. Már ebből is láthatják, hogy nagyszerű operettsiker következik a Király Színházban.

— Mikor lesz a bemutató?

— Azt ma még igazán nem lehet tudni. Talán egy hónap múlva. A János vitéz zsfolt házai egyelőre lehetetlenné tesznek minden kombinációt.

— A múlt héten szerettünk volna jegyet váltani „A nagyvilági nő“ tizenkettedik előadására, mert a megelőzőkre már nem kaphattunk, de legnagyobb meglepetésünkre nem a derék Varga bácsi ült a pénztárban. Azt mondják, beteg. Nem tudja, mi baja van?

— Hál' istennek nem beteg, de az idegei teljesen felmondták a szolgálatot. A Ruttkay-darab előkészületei alatt olyan hallatlan ostromnak volt kitéve szegény Varga barátunk, hogy már azt sem tudta, hol áll a feje és hogyan ossza be azt a töméntelen jegyet, amit örökös szolgálatkészségével előjegyzésbe vett. Mikor azután lezajlott a nagyszerű bemutató, Varga bácsi szabadságot kért és visszavonult pihenni egy szanatóriumba.

— Nem tudja, miért nem lépett fel Burián az újságíróknak az Otthonban tartott hangversenyen?

— Sajnos, el kellett utaznia a kiváló művésznak. Az Operaház néhány napra szabadságot, mert még mialatt Prágában volt, kötelezettséget vállalt egy kassai vendégszínházra. Ennek tesz most eleget Burián, de a jövő héten már itthon lesz és fellép az Operaházban.

— Mi lesz a legközelebbi zenei esemény?

— Két hangverseny, amelyekre azonban nem lehet jegyet kapni.

— Miért nem szólt előbb?

— Hiába szóltam volna: egyáltalában nem árusítanak jegyeket ezekre a hangversenyekre. A két koncertet ugyanis Hubay Jenő és a felesége, gróf Czebrján

Róza rendezik a Margit-rakparton lévő gyönyörű palotájukban február 29-én és március 21-én a vendégeik számára.

— Mi újság a Magyar Színházban?

— Nagyban készülnek Drégely Gábor leghíresebb darabjának, a világot járt Szerencse fiá-nak reprizéjére. A főszerepet, amelyet annak idején Csontos alakított, most Uray Tivadar fogja játszani. A repriz nagy meglepetés lesz, legalább olyan, mint A sasfiók-é volt.

— A Városi Színházban?

— Ezüst sirály, zsfolt házak, minden este lelkes ünneplés. Most már elmondhatom, hogy Király Ernő meglehetősen drukkolt, mikor először lépett a Városi Színház közönsége elé. A premieren kezdetben kissé elfogódottan játszott, de amikor rágyújtott egy cigarettára, egyszerre elmúlt minden lámpaláza. Ugyanis véletlenül az az ezüst cigarettatárcsa volt nála, amelyet Bakonyi Károlytól és Szirmai Alberttől kapott a „Mágnás Miska“ százötvenedik előadásán és ennek fedelére e szavakat vésette a két szerző: „Bátorság és nonchalance!“ Azóta mindig ezt a tárcát veszi magához „Az ezüst sirály“ előadásaira.

— Igaz az, hogy Beregi Oszkár legközelebb ismét föllép.

— A legeslegigazabb. Sőt nemcsak a Nemzeti Színházban kezdi meg ismét működését a népszerű művész, hanem föllép az Intim-Kabarében is, ahol egy modern francia darab főszerepét fogja játszani. A partnere Szilágyi Rózsi lesz. Most azonban...

— Mi az? Már elsiet? Hová oly gyorsan?

— Megyek a szanatóriumba, hogy lefoglaljam a Varga bácsi mellett levő szobát a Király-színház pénztárosnője számára. Mire a Vincze-operett bemutatójára kerül a sor, ő is megéri a pihenésre.

Csókolom a kezeiket!

SZIKLAY JENŐ FELSŐ TÁNCISKOLÁJA március 1-én nyílik meg. Beiratkozások február 23-tól kezdve (VI., Andrassy-ut 67. I. em.). Művészi vezetők: Sziklay Jenő és Sziklay József. Tanárok: Palásthy Irén, Halmay Tibor és Pártos Jenő.

MÍVEL FOGLALKOZNAK a színházon kívül

Gellért Lajos gyermekei

Szemrehányó arccal fogott el egy napon a Belvárosi Színház öltöző-folyosóján Gellért Lajos.

— Szép, szép — mondta — Na ezt nem vártam volna.

— Micsodát? — kérdeztem érthető megdöbbenéssel.

— Mindenkinnek a gyermekeiről írnak, csak épp az enyéimről nem? Hát én nem vagyok elég jó arra, mi?

— Kérem, ezer örömmel — mondtam — csak nem tudtam . . .

Bevonultunk Gellért öltözőjébe.

— Ide nézzen — mondta csillogó szemmel és két rajzot adott át —

ezek az én gyermekeim. Magam csináltam a rajzokat. Na mitszól hozzájuk? Ezek aztán gyerekek, mi?

Igazán nagyon szépek.

— Azt elhiszem — és ragyogott a büszkeségtől. — lkrek. A fiucska neve *Monassé* a leánykéé *Terézia*. Nem is képzeli milyen drágák, hogy milyen édesek . . . — és áradozva szinte költői ihlettel beszélt vagy egy negyed órát a gyerekei szépségéről, okosságáról, kedvességéről.

— Igazán nagyon köszönöm, hogy figyelmetetett — mondtam bucsuzóul — és mikor mehetnének fényképezni?

— Fényképezni? Fényképezni? — kérdezte látható megdöbbenéssel — azt . . . azt nem lehet . . .

— Nem lehet . . . Miért nem lehet?

— Mert . . . — és bánatosan lecsüggesztette a fejét — . . . mert az egészret csak elképzelttem magamnak . . . mert nincsenek is gyerekeim, de az interjú kedvéért megígérem, hogy majd hozzálátok . . . majd . . . majd beszálok illetékes helyen és . . . és hogy hasonlítani fognak. Igen. Okvetlen! . . .

Fekete, Fekete, Fekete!

Szövegét írta és zenéjét szerzette:

ZERKOVITZ BÉLA

Itt, ahol senkisémet lát,
Itt csipem el én magát
És csak arra kérem,
Arulja el nekem
Édes, kedves Fekete ur
Mi a célja vélem?
Nézze drága Rózsikám,
Kökemény a nőzükám,
Nem firolom én magát,
Ne féljen mig engem lát,
Feketéne lesz magából
A bion az angyalát!

Refr: Fekete ur! Fekete ur! Fekete!
Oh Fekete! Fekete! Fekete! Fekete!
[Fekete!]

A szívem esete, a szívem esete,
Oh mondja Fekete, Fekete, Fekete,
[Fekete. Fekete!
Az enyém lehet-e, az enyém lehet-e?
Fekete! Fekete! Fekete! Fekete! Fekete!
A szívem esete, a szívem esete!
Oh mondja Fekete, Fekete, Fekete,
[Fekete, Fekete!
Az enyém lehet-e, az enyém lehet-e?

Lesz majd nagy csodálkozás,
Hogyha jön a h iradás,
Hogy Rózsika jegyese
A búbjos Fekete.
A lányok majd megpukkadnak
Nete nete netete!
És ha házások leszünk
Vendéglóbe étkezünk
S ha véget ér az ebéd
Jön egy kedves tét a tét
És majd otthon elkészítünk
Egy finom kis Feketét.

Refr.

És a kifutó leány
Igy lesz nagyszerű madám.
Lesz egy divatházuunk,
Színházakba járunk,
Lesz szakácsnőnk, nevelőnőnk,
Mosogató lányunk.
Addig is mig így lehet.
Adjon kis előleget.
Jöjjön maga kis drága
Egy jó tánciskolába,
Egy kis illem helyesbbités
Ellér majd még magára.

Refr.

A Royal-Orfeum műsorából.

Mi legyen a sláger?

Mint az Isten áldása olyan bőségesen zuhognak a *Színházi Élet* körkérdésére való válaszok. Boldog direktorok, boldog színházak, a közönség gondolkozik helyettük.

Itt folytatjuk a beérkezett válaszok közlését:

Színházi szenzáció volna: ha *április 1-én* a Nemzetiben, Városiban, Királyban, Dunapartiban stb. a színházi öltöztetők gazdájuk szerepében játszanának — a művészek meg öltöztetnék őket! Ica, 13. gyűjtőposta. ....

Szerintem az volna a legnagyobb sláger ha a „Tékozló fiu” című regényt szindarabra írják a következő szereposztással: Neilsen Thora = *Bajor Gizi*, Stephenson Oszkár = *Várkonyi Mihály*, Stephenson Mágus = *Törzs Jenő*, Neilsen Helga = *Lábass Juci*, Stephenson Oszkár anyja = *Rákosi Szidi*, Neilsen Oszkár = *Gaál Gyula*, idb. Stephenson Mágus = *Hegedűs Gyula*, Elin Oszkár leánya = *Ágfy Böske*, Margeret Neilsen nővére = *Haraszty Hermin*.

Slágeröm még az is volna, ha Király Ernő és Kosáry Emmy visszatérnének a Király Színházba. És Beregi meg Bakó jóbarátok lennének. Kiváló tisztelettel Nuszbanny Rózsi, József-körut 18, IV. em. 15. ....

Szerintem az volna a legnagyobb sláger, ha Elinor Glyn „*Érdekházasság*” című regényét filmre vinnék az alábbi szereposztásban: Markente Francis = *Latabár*, Tancred Tristram = *Várkonyi Mihály*, Skypey Mimó = *Dán Norbert*, Mirkó = *Lubinszky Tibor*, Shulski Zara = *Lenkeffy Ica*, Ethelrida = *Bánhudy Ilona*, Highford Laura = *Báthory Giza*, lady Tancred = *Haraszty Hermin*. Üdvözlettel Lustig Piryke és és Pásztor Incyke, VI., Podmaniczky-u. 63. II. 15. ....

Slágernek tartanám, ha a „*Szerelem vására*” a következő szereposztással kerülne színre a Nemzeti Színházban: John Morland = *Ivanfi Jenő*, Lavinia = *Paulay Erzsi*, Elisné, anyja = *Rákosi Szidi*, Vicomte Gaston de Cadillac = *Rajnai Gábor*, Brideaux = *Gaál Gyula*, Violet = *Aczél Ilona*, Puth Daychiffe = *Mátray Erzsi*, A bíró = *Gyenes László*, Kitty = *Kelemen Mária*, A fodrász *Hajdu József*.

Slágernek tartanám azt is, ha *Beregi Oszkár* már végre fellépne. De még nagyobb, a legnagyobb sláger lenne *Várkonyi Mihály* mint „*férj*”. Tisztelettel *Schwarz Biry*, József-körut 18. ....

Szerintünk a legnagyobb sláger az lenne, ha *Vörösmarty „Csongor és Tündé”-jéből Kacsóh Pongrác és Bakonyi Károly énekes játékot* innának, amely *Városi Színházban* kerülne színre, a főszerepekben *Péchy Erzsivel és Galetta Ferencel*, mint tagokkal. *Képegy Eti és Lenke, I., Jolán utca 4.* ....

Slágernek tartom:

1. Egy oly darabnak az előadását, melynek szerzői a budapesti legjobb művészek; szereplői pedig a legkiválóbb írók és költők.

2. Az „*Aranyember*”-nek azt az előadását, amelyben *Timár Mihályt Gyárfás Dezső* személyesíti.

3. Ha *Szolnokon* egy olyan szintársulat játszana, melyet *Herczeg Ferenc* igazgatna; karmestere *Lehár Ferenc*; színészei: *Beregi, Fenyvesi, Király, Rátkai, Gyárfás*; színésznői pedig: *Fedák, Gombaszögi, Lóth Ila, Márkus Emilia* és *Lenkeffy Ica* lennének. Kiváló tisztelettel Epstein

MANNABERG RÓZSI
zongoraművész

Dr. SEBASTYÉN SÁNDOR
gordonkaművész

Endre felsőkeresk. isk. tanuló, Szolnok (Baross-pusztja).

....

Egyedüli kívánságom csak az, hogy a Szfinxben, „Gricco” szerepében *Deésy Alfrédot* — lássam. Tisztelettel egy *Deésy*-rajongó, Tatabánya.

....

Szerintem a legnagyobb sláger egy operette-ciklus lenne, mely színre hozná „*A bájos ismerlent*”, „*Varázskeringőt*”, „*Kis grófot*”, „*Legénybucsut*”, „*Vig özvegyet*”, „*Luxemburg gróffját*”. A ciklus főszereplői és starjai természetesen *Galetta Ferenc* és *Péchy Erzs*i volnának. *Láczai Szabó Magda*, Budapest.

....

A legnagyobb sláger az lenne, ha a „Jövőndő Színpad” vendégszerepelne a Nemzeti Színházban és Hevesi Endre (nem Sándor!) rendezésében Shakespeare- és klasszikus ciklust tűznének műsorra, amelyet a Nemzeti Színháztól hiába várunk. Tisztelettel *Kerner Imre*, VI., Aradi-utca 26.

....

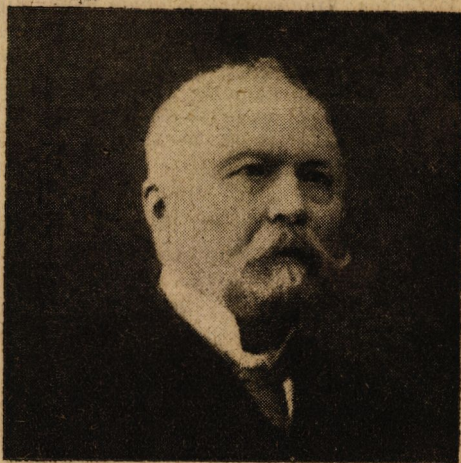
Szerintem a legnagyobb sláger lenne, hogy ha a *Budai Színkörben* előadnák a „*Lili bárónő*”-t a következő szereposztásban: *Lili* = *Kerényi Gabi*, *Illésházy László* = *Huszár Károly*, *Clariss* = *Lakatos Ilonka*, *Frédi* = *Tamás Benő*. *K. Esztlke*, Budapest.

....

Szerintem az is sláger volna, ha *Henny Porten* eljönne Budapestre, fellépne a *Király Színházban* és kifogástalan magyarsággal eljátssza a „*János vitéz*”. Kiváló tisztelettel *Kovács Józsefné* *Narai-utca 72. sz.* Szombathely.

Odry Lehel †

A magyar énekművészetnek nevezetes halottja van: pacséri Odry Lehel veterán dalművész élete 83. évében hirtelen elhunyt. Nemesi családból származott és épen a Nemzeti Színház megnyitási évében, 1857. nov. 30-án született Nemesmiliticsen, Bács megyében. A gimnáziumot Baján végezte. Előbb vaskereskedősegéd, azután könyvelő, végül rajzoló lett. Baráti körben egy alkalommal gyönyörű bassus hangjával feltűnést keltett és 21 éves korában Molnár György 1858 okt. 8-án 12 forint fizetéssel a pécsi színházhoz szerződtette. Vidéki társulatoknál küzdve, Gyulán megismerkedett Munkácsy Mihállyal, aki barátságára méltatta. 1863 jan. 1-én Radnótfáy Sámuel a Nemzeti Színházhoz szerződtette kardalosnak. Egy év után azonban már önálló énekes lett belőle. 1865-ben Kolozsvárott énekelt, 3 év múlva visszaszerződtették a Nemzeti Színházhoz. 1872-ben br. Orczy Bódog intendáns kis szerepekre szorította, emiatt az érzékeny művész megvált a színháztól és külföldre ment. Énekelt Drezdában, Berlinben, ahonnan Erkel Ferenc „*Brankovics György*” címszerepét kínálta fel neki. Midőn Böhm Gusztáv meghalt, az Opera rendezői állását Odryval töltötték be és mint énekes is működött a következő szerepekben: *Névtelen hősök*, *István király*, *Lahore királya*, *Heródiás*, *Mesterdalnokok*, *Salamon király*, *Othellóban Jágó* stb. 1888-ban a bécsi udvari operában elismeréssel vendégszerepelt. Odry Lehel 128 évi működés után nyugdíjba lépett. Azonban mint művezető állott továbbra a színház szolgálatában Aradon Leszkay András színházánál. 1917 április hó 14-én itt ülte meg élte 80-ik születésnapját, amelyen a társadalom minden rétege képviselte magát. A nagy művész halálát Odry Árpád, a Nemzeti Színház kiváló tagja, továbbá Zuárd és Attila siratják.

ODRY LEHEL

Ezüst sirály

HÁROMFELVONÁSOS OPERETT

SZÖVEGÉRTA: FÖLDESIMRE, ZENÉJÉT SZERZETTE: BUTTYKAY ÁKOS

Először adták a Városi Színházban 1920 február 6-án

SZEREPLŐK:

Pavlovits Szergej nagyherceg . . . Sik Rezső
 Xénia, felesége . . . . . B. Kosáry Emmy
 Gróf Cziáky Dániel . . . . . Király Ernő
 Maritta, virágáruslány . . . . . Kerényi Gabi
 Jakotihu márkí, kínai attasé . . . . . Sziklai József
 Klementin, udvarhölgy . . . . . Csatay Janka
 Kamarás . . . . . Pázmán Ferenc
 Leontin . . . . . Ráday Aranka
 Adalbert . . . . . Márkus János
 Tengerésztszít . . . . . Tarnay Géza
 Lakáj . . . . . Paksi Sándor

(Füüdövendégek, tengerészek, a nagyherceg kísérete, inasok, komornák. Történik: az első felvonás egy spanyol tengeri fürdön, a második felvonás a fürdő-szálloda halljában, a harmadik felvonás a mólón.)

I. FELVONÁS

(A szin fővényes tengerpart. Félköralakban egy spanyol világfürdő. Tenger. Forró nap-sütés. Balról egy-két kisebb kabán. Jobboldalt egy nagy, előkelő kabán.)

1. JELENET.

1. szám.

(Füüdövendégek, fiatal lányok, Leontin, Adalbert, A Gróf, Lányok fürdőruhában a töldön hevernek.)

Kis kacsá fürdik
 Tengeröbölbe;
 Nézi magát a
 Sima tükörbe;
 Nincs se trikója, nincs se ruhája,
 Nem hederít a kis kacsá rája.
 Kis kacsá mégis
 Fürdik egész nap;
 Kis kacsá mégis
 Viz ölin él csak.

(Füüdövendégek.)

Tüz a napfény, ág se lendül.
 All a szél.
 Mennyre, vizre, lomha csend ül,
 Itt a dél.
 Égbe' légbe', mintha égne
 Vad parázs
 Lesz-e vége? Már elég-e
 Lángolás.

Ref. Fürdeni! Fürdeni! fürdeni menjünk!
 Hüvös a tenger, ölébe pihenjünk!
 Jöjjön a hullám, jöjjön a hab.
 Délbe fürödni, nincs finomabb.
 Indul a vízbe a tarka tolongás,
 Fürdeni, fürdeni délbe be pompás!
 Hancurozni lágy homokba,
 Jaj de jó!
 Nézni lenge asszonyokra,
 Nézni, ó!
 Bár öltözni itt se restek
 Ók, a nők;
 Szük trikón át karcsu testek
 Sejtethők.

(Mig a refrént másodszer éneklik, mind kivonulnak, csak Adalbert, Leontin és a Gróf maradnak a szinen.)

2. JELENET.

Adalbert, Leontin, A Gróf.

(A part mellett egy csónak, azon fekszik fehér vászonruhában a Gróf és a csónakja orrán felkőnyökölve nem csinál egyebet, csak mereven nézi a jobboldali nagy kabánt.)

Adalbert. (Egy kövér ur, a feleségéhez.) Na, gyertünk mi is fürödni már!

Leontin. (A feleség, csinos.) Jaj, maradjunk még! Itt olyan jó. És a táj olyan szép!

Adalbert. Te nem a tájat nézted. Te azt a furcsa urat nézted, aki ott hasal a csónakon.

Leontin. Hát néztem. A legérdekesebb ember ezen a fürdőhelyen! Te az az ur négy hét óta, amióta csak itt vagyunk, kora reggel megjelenik itt a csónakján és délig...

Adalbert. Délig téged néz.

Leontin. Ugyan erigy! (A nagy kabán felé.) Azt a kabánt nézi! Az a kabán annak a gyönyörű orosz hercegnőnek a vetkőzőhelye, akinek olyan furcsa neve van.

Adalbert. Xénia?

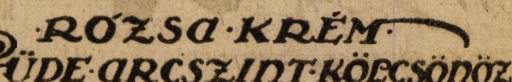
Leontin. Az. Ez az ember reggeltől lesi a hercegnő: és amikor ez déltájban a vízbe ereszkedik, folyton a nyomába jár a csónakjával. Az mondják, hogy a világ másik végéről jött utána...

Adalbert. És ki ez az ember?

Leontin. Azt mondják: egy magyar gróf.

Adalbert. Jó, jó... Azt hiszem, az egészből, amit elmondtál, egy betű sem igaz. Csak

azért találd ki, hogy elhagyjem, a kabánt nézi és nem téged. Leontin, hogy te milyen rafinált vagy!

Leontin. Ugyan hallgass! Olyan féltékeny vagy, már megérdemelnéd, hogy megcsaljalak. *Adalbert.* Nna... még nem vagyok kint a vízből!

Leontin. Hát akkor gyere, gyere a vízbe! Menjünk fürdeni.

3. JELENET.

Maritta, A gróf.

Maritta. (Nagyon szép spanyol cigánylány, egy kosár virággal jön.) Virágot, szenyoriták! Virágot tessék, usztédész! Virágot kérem! Üres a korzó, már elmentek fürdeni! (Sietve elindul.) Virágot, szenyoriták, virágot!

Gróf. Maritta! hé!

Maritta. Nini, a gróf ur!

Gróf. Te mindenhová nézel, csak ide nem. Mindenkinek szivesebben adod a virágaidat, mint nekem.

Maritta. A gróf ur tudja...

Gróf. A gróf ur nem tud semmit. Nesze, itt a pénz az egész kosárért.

Maritta. (Szomorúan.) Már megint. (Nyújtja a virágot.) Tessék.

Gróf. Nem tessék, hanem tessék a virággal azt csinálni, amit kell

Maritta. Már megint?

Gróf. Igen. Tessék szépen a virágot felszórni a parttól a hercegnő kabánjáig.

Maritta. (A félig tele kosárral a kezében megáll, csóválja a fejét dacosan.) Nem! Nem!

Gróf. Mi bajod, Maritta? Mért nem hinted a virágot? Mért teszel úgy, mintha először csioálnád?

Maritta. Huszadszor csinálom már!

Gróf. Na hát akkor csináld huszonegyedszer! Gyerünk!

Maritta. (Elsírja magát.) Hát jó, ha parancsolja. (És dühös markolással szórja a virágot.)

Gróf. Mi bajod? Miért sírsz?

Maritta. Semmi... Nem sírok... Azért sírok, mert fáj.

Gróf. Mi fáj.

Maritta. Semmi... A virágaim... Hogy az inasok összetapossák... mert nem szabad...

Gróf. Mit nem szabad!

Maritta. Ide virágot hinteni.

Gróf. Ki mondta?

Maritta. A kamarás, a hercegnő kamarása. Tegnap, mikor a gróf ur már bevezett a vízbe... a kamarás megtiltotta nekem... hogy ne merjek... és azt mondta, hogy ez mind a szemétdombra kerül. Az én virágaim szemétre!

Gróf. Mit bánod te? Nem fizetlek meg érte?

Maritta. Nem azért... nem a pénz miatt...

A „Glória” filmgyár műtermében Porzolt Kálmán „Színésznő” című regényének filmesítésére készülnek

Én magának odaadnám ingyen is . . . Oda. (Elsírja magát.)

Gróf Na, ne bolondozz! Nem röstelled magad? És én miattam ne sirj, hallod-e? Nézz meg az ember! (Nyersen a csónak közelében fekvő egy rózsára mutatva.) Add ide azt rózsát!

Maritta. (Fölveszi.) Tessék!

Gróf. (Szinte gorombán.) Hajolj le! (A hájába tűzi a rózsát.) Emeld föl a fejed! Így ni! (Gyöngéden.) Gyönyörű vagy Maritta, én mondom neked, hogy gyönyörű vagy.

Maritta. (Felcsilánó szemmel.) Hát tetszik látni . . .

Gróf. Látom. De az mindegy. Az nem használ. Ha még egyszer sirni látlak, agyonverlek. Erigy! Erigy!

Maritta. Isten vele, gróf ur . . . Isté vele. Azt mondta, hogy gyönyörű vagyok! (Elsiet.)

4. JELENET.

Klementin, Kamarás, Lakjók, Szobaleányok.
(Hat lakáj jön, talpig feketében. A libéria egyetlen disze vékony ezüstlánc a nyakukban. Hat szobaleány, ugyancsak talpig feketében. A lakájokat a kamarás, a szobaleányokat Klementin, korosabb, rövidlátó udvarhölgy vezeti)

2. szám. (Halk, etikettes muzsika.)

Jobbra lépj, balra lépj,

El ne tévedsz semmikép.

Jobbra állj, balra állj,

Igy csinálni ezt muszáj!

Jobbra hat, balra hat,

Igy van rá parancsolat!

Jobbra nézz, balra nézz,

És a sorfal, ime kész!

Gróf. (Mereven nézi a történőket.)

Xénia. (Jön, gyönyörű szép fiatal nő, zöngösen jön előre a színen, mind mélyen meghajolnak előtte. Nem néz arra, ahol a gróf van, a kamarás és Klementin felé mondja.) Ha ismét itt van az illető, mondják meg neki, hogy távozzék azonnal! (Ellépked a kabánba.) (Inasok és szobaleányok az előbbi kis kórusal el.)

5. JELENET.

Kamarás és Klementin.

Klementin. (Erősen, rövidlátóan néz körül.) Kamarás, hol van Ön?

Kamarás. (Égészen előtte áll.) Itt vagyok, grófnő.

Klementin. Hol kérem?

Kamarás. Három és fél lépésnyi tiszteletteljes távolban méltóságodtól.

Klementin. Hát kérem hallotta?

Kamarás. Igenis hallottam.

Klementin. Meg kell tehát állapítani, hogy az illető . . . Hogy itt van-e az illető? Véleményem szerint nincs itt.

Kamarás. Viszont az én véleményem szerint itt van az illető. Annál is inkább azt kell hinned, hogy itt van, mert látom hogy itt van.

Klementin. Ön tehát ugyszólván látja az illetőt?

Kamarás. Nem ugyszólván látom, hanem ugy látván látom.

Klementin. Ezek szerint lesz szíves megmondani az illetőnek, ha itt van, hogy távozzék azonnal.

Kamarás. Igenis grófné! (Nézeget a gróf felé, de nem mer egy lépést sem feléje tenni.) Meg fogom mondani az illetőnek, hogy távozzék azonnal. (Nagy lépéseket tesz helyben, de nem mer a grófhhoz menni)

Klementin. Kamarás, fölkereste már az illetőt?

Kamarás. (Mintha messziről szólna, kiabál.) Igenis, grófné, már ott vagyok nála.

Klementin. Közli vele az üzenetet?

Kamarás. Igenis, közlöm. (Maga elé mondja.) A méltóságos hercegnő felkéri az illető urat, hogy az események színhelyét mielőbbel hagyjni ne terheltessek. (Csend.)

A Gróf. (Mosolyogva nézi őket a csónakból.)

Klementin. Nos, kamarás, távozott már az illető?

Kamarás. Ha nem csalódom, az illető még nem távozott.

Klementin. Miből következteti ezt?

Kamarás. Abból, hogy még itt van.

Klementin. De gondolja, hogy távozni fog?

Kamarás. Meggyőződésem szerint nem fog itt megőregedni.

Klementin. De mit válaszolt Önnek az illető?

Kamarás. Azt válaszolta, hogy egyelőre nem óhajt válaszolni.

Klementin. Erről jelentést teszek a hercegnőnek. (Megfordul, nem találja a kabán ajtaját, a falnak egyik kiálló részét nyomogatja, mintha az volna a kilincs.)

Kamarás. (Kinyitja az ajtót előtte és be akarja tölteni.)

6. JELENET.

Előbbieik, Xénia.

Xénia. (Megjelenik az ajtóban.) Távozott az illető? Mert addig le sem vetkőzöm.

Klementin. A kamarás ur jelentése szerint az illető még nem távozott.

Xénia. És mit csinál az illető?

Klementin. A kamarás ur jelentése szerint az illető . . . (Vár, mert nem tud mit mondani.)

Kamarás. (Sug.) Hasal a csónakján.

Klementin. Izé . . . izé . . . hasal a csónakján. Nagyon örvendek, fenség, hogy az illetőnek ezt az illetlenségét én személyesen nem látom, mert nyilván elpirulnék a resteldestől.

**DIANA
PUDER**

báronyos;
előkelő
telnet ad,
diszkrét,
behizeigő
finomságu
illata van.

Xénia. (Dobbant a lábával) És már megint teleszórtá a partot virággal! Nem mondtátok meg neki, hogy ezt megtiltom?

Klementin. A kamarás ur jelentése szerint megmondták neki.

Xénia. És mit felelt az illető?

Klementin. A kamarás ur jelentése szerint... (Elakad) hm...

Kamarás. (Vonogatja a vállát és mutogatja, hogy a virág a földön van.)

Xénia. Nos, mi az? Az egyik nem lát, a másik nem hall és mindketten nem tudnak beszélni? Elég! Takarodjatok, majd én elintézem!

(Klementin és kamarás nagy hajlongásokkal el.)

7. JELENET.

Xénia, A gróf.

Xénia. (Odamegy a csolnakhoz.) Uram!

Gróf. (Felugrik.) Parancsol a hercegnő?

Xénia. Kénytelen vagyok Önt megszólítani.

Gróf. (Kiugrik a csónakból.) Köszönöm, hogy megszólított. Mert évekig kísértem volna némán és nem mertem volna bemutatkozni. Illető vagyok, illetve: Cziáky Dániel gróf.

Xénia. Ugyan! Ön a legvakmerőbb férfi, akit valaha láttam. Egy asszony után futni egy éven át, egy asszonyt nézni mereven és némán hónapokig... Eredeti magyar szokás lehet.

Gróf. Ne egy asszonyt méltóztassék mondani, hanem egy szép asszonyt, egy gyönyörű szép asszonyt. És ha nem magyar, hanem pápua volnék, akkor is utána futnék egy ilyen szép asszonynak.

Xénia. Ön nem tudja kivel beszél, hogy ilyeneket mond.

Gróf. De tudom.

Xénia. Én Karevsky hercegné vagyok.

Gróf. Azt is tudom, hogy ez nem igaz. Ön Xénia nagyhercegnő, Pavlovits Szergej nagyherceg felesége...

Xénia. Ön ezt tudja és mégis...?

Gróf. Én egyebet is tudok és éppen azért...

Xénia. Mit tud Ön?

Gróf. Semmit. Ha egy magyar tud valamit, amit nem kellene tudnia, akkor azt egyszerűen nem tudja. Én csak azt tudom, hogy Ön gyönyörű asszony. Ha akárhogy haragszik érte, akkor is az.

Xénia. Honnan ismer Ön engem?

Gróf. Nem a párisi operából, ahol egymás mellett volt a páholyunk...

Xénia. Észre se vettem.

Gróf. Nem a nizzai virágkorzóról, ahol az

én fogatom pontosan úgy volt diszitve, mint fenségedé...

Xénia. Észre se vettem.

Gróf. És nem is Océánról, ahol az Ön fehér jachtja mögött pontosan öt mértföldre futott az én fekete jachtom.

Xénia. Észre se vettem.

Gróf. És nem is innen, ahol már hetek óta nézünk mindennap farkasszemet.

Xénia. Mi? Nem. Én Önt eddig észre se vettem.

Gróf. Akkor mért panaszkodik, hogy terhére vagyok azzal, hogy egy év óta lépésről-lépésre kísérem, mint az árnyék? Fenség! Asszonyom! Gyönyörű asszony!...

Xénia. Kiméljen meg ettől a sok beszédétől. Azt kérdeztem, honnan ismer?

Gróf. Pétervárról. Ahol attasé voltam a követsegünkön, s ahol elkezdtem a nyomába járni, mikor a fenséges asszony még lány volt. Ó felséges lány volt a fenséges asszony! S amikor rögtön a menyegzője után erre a világmérvő ultra indult, én elszöktem fenséged után. Szabadságot sem kértem... Csak mentem, mentem Ön után!

Xénia. Eddig! De tovább nem!

Gróf. Ugy van! (Szomoruan.) Tovább valóban nem.

Xénia. Mert megtiltom!

Gróf. Nem azért, mert megtitja.

Xénia. Mert nem tűröm!

Gróf. Nem azért, mert nem tűri. Én némán kísérek Önt a világ végéig. Ehhez jogom van. Önnek legfeljebb jól esik, hogy látja, vagy nem esik jól. Örül neki, vagy untatja. Kedvel érte, vagy meggyűlöl.

Xénia. Hát nem esik jól.

Gróf. Az meglehet, de nem biztos.

Xénia. És untat.

Gróf. Az nincs kizárva, de csaknem lehetetlen.

Xénia. És gyűlölöm érte.

Gróf. Ez jól hangzik, de teljesen hihetetlen. *Xénia.* Szóval, nem hajlandó nekem szót fogadni!

Gróf. Nem! Szót fogadni nem vagyok hajlandó!

Xénia. Akkor nem beszélek többé Önnel.

Gróf. Akkor nem mondom el, ami érdekelné.

3. szám.

Gróf. Hogy kergettem két világon át Kis lábának minden kis nyomát

Xénia. Talán haragszom érte.

Gróf. Azt néztem csak, hogy Ön hol ragyog, Azt se tudtam, hogy én hol vagyok,

„FOTÓ”

fényképészeti
szaküzlet

BUDAPEST,
Rákóczi-ut 80.

Eladás nagyban és kicsinyben. Telefon: József 28—32.

Xénia. Talán haragszom érte.
Gróf. Ön, csupán Ön volt az életem!
Éjem és napom . . . lélegzetem!
Xénia. Talán haragszom érte.
Gróf. Egy hosszú fájdalmas év alatt
Nem mozdult benne más gondolat:
Xénia. Talán haragszom érte.
Gróf. (Virágot szór eléje.)
Csak néki minden jót és szépet!
A lába csak virágra léphet!
Mert Ő a föld legszebb virága.
Mert Ő a föld legszebb virága.
Áldott a kert, mely fölnevelte,
A szél, mely színét ráhelte,
Midőn csodás kelyhét kitérta.
Midőn csodás kelyhét kitérta.
Xénia. Szóba állnom Önnel nem szabad,
Mind, amit beszél, tilos szavak.
Gróf. En ennyit sem reméltem.
Xénia. Ismerem, de mégsem ismerem,
Bár maig némán járt is velem
Gróf. En ennyit sem reméltem.
Xénia. Tán sajnalom is, hogy így esett,
Vagy ki tudja . . . tán így kedvesebb . . .
Gróf. En ennyit sem reméltem.
Xénia. S meg kell adni, szép a jelszava:
Nem felejtem el talán soha.
Gróf. En ennyit sem reméltem.
Xénia. Csak néki minden jót és szépet . . . stb.
(Mindketten el.)

8. JELENET.

Klementin és A Gróf.

Klementin. (Izgatottan jön, végigtapogatja magát a színpadon, a hercegnő kabánjáig és azon kopogtat.) Fenség! Fenség! méltóztassék kinyitni! Sürgős és fontos közlendőim vannak.

Gróf. (Visszajön) Ne méltóztassék erőlködni grófné.

Klementin. Ki az! Ki beszél?

Gróf. Az illető!

Klementin. Kegyed még most is itt van?

Gróf. Amint látni méltóztatik.

Klementin. Nem méltóztatom látni

Gróf. Akkor ha'lani méltóztatik. En itt vagyok, ellenben a hercegnő nincs itt.

Klementin. Azt látom.

Gróf. Bravó. Aki nincs itt, azt látja, aki itt van: nem látja.

Klementin. A hercegnő fürödni ment?

Gróf. Nem, a hercegnő sétálni ment.

Klementin. Miből következteti ezt Ön?

Gróf. (Ránéz) Abból!

Klementin. Igen! Akkor meg fogom keresni a hercegnőt.

Gróf. Ne szóljak neki, ha látom?

Klementin. Uram! hogy' jut eszébe ilyen vakmerőségre? És hogy' kíváncsi, hogy erre a vakmerőségre én hatalmazzam fel Önt? Uram! megtiltom, hogy arra emlékezzék is, hogy velem beszélt.

Ismét kapható Roma'n Rolland: Jean Christophe I. A hajnal 10 - kor., Jean Christophe II. A virradat 10 - kor., Jean Christophe II. Az ifju 14 - kor., valamint "Danton" 40 oldalos gála 16 - kor. Kapható a könyvtárakban, Erzsébet körút 29.

Gróf. Kérem, ahogy' parancsolja. Nem beszéltem önnel.

Klementin. (Kézcsókra nyújtja a kezét.) Uram, köszönöm, hogy utbaigazított. (Indul.)

Gróf. (Mégfogja a kezét.) Arra kérem.

Klementin. Köszönöm (Jobbra indul.)

Gróf. Nem arra.

Klementin. Hanem?

Gróf. Hanem arra. (Udvariasan megfordítja és elindítja. Félbal?)

Klementin. (Neki megy a fának.) Nem. Féljobb. (El.)

9. JELENET.

A Gróf, Xénia.

Gróf. (Be akar szállni a csónakjába.)

Xénia. (Megjelenik, az ellenkező oldalon, mint ahol Klementin elment.) Gróf ur . . . még egy szóra!

Gróf. Parancsoljon.

Xénia. Ön uriember. Nem zárkozhatik el az elől, amit mondok. Nem türhetem, hogy tovább is hírbehozzon. Már beszélnek rólunk.

Gróf. Nincs mit beszéljenek.

Xénia. En kémeikkel vagyok körülvéve. A cselédeimet nemcsak én fizetem, hanem külön a nagyherceg is, aki már nyilván mindent tud.

Gróf. Sajnos, nincs mit tudjon. S azonfelül, vége a versenyfutásnak. Ön holnapután Madridban fölül a különvonatjára és Nápolyig meg sem áll. En ellenben ittmaradok.

Xénia. De hisz itt nemsokára vége a szezonnak.

Gróf. Mindegy. En itt jól érzem magam. Sőt száz év múlva is itt leszek, én annyira jól érzem magam itt.

Xénia. Nem értem.

Gróf. Sebaj! Ön ezentul szabadon járhat az egész világon. Mert én itt maradok.

Xénia. Szóval ide nem szabad eljönnöm, ha nem akarom látni Önt.

Gróf. Még ide is eljöhet. Itt sem fog találkozni velem

Xénia. Nem értem . . . Az imént azt mondta . . .

Gróf. Öné az egész világ, mert én kiesem a világból és . . . és . . .

Xénia. És . . . és? (Sürgősen.) És?

Gróf. (Befejezi) És. Pont Azt kezdem hinni, hogy hiányozni fogok Önnek.

Xénia. Ne legyen olyan gunyos. Az ember végre megszokhat valami kellemesent és kiáthatatlant is, s utóbb még hiányozhat is. Hát jó! Hiányozni fog! Es aztán? Nem türöm, hogy most egyszerre minden ok nélkül faképnél hagyjon.

Gróf. (Ránéz.) Ja?

Xénia. Ja bizony. Semmi kifogásom ellene, ha itt-ott néha megjelenik egy pillanatra . . . Nem szabad ugyan megszólítania . . . de azért egy két hűséges pillantás . . . Így egyszerre, átmet nélkül, nem szabad elfelejteni valakit.

Estélycipők

GERÖNÉL,

BUDAPEST,

Kossuth Lajos-u. 4

Gróf. Sajnálom. Ön továbbmegy és én itt maradok. (A tenger felé mutat.) Ott. A bója alatt ahol ezüst sirályok szoktak szerelmeskedni a hullámfodrok felett... az Ön kedvenc fürdőzőhelyén... ahová annyiszor elkísértem és ahová ma utoljára kísérem. Onnan ma egyedül fog visszajönni fenség, Ön is, meg a csónak is.

Xénia. De az Istenért, mitket beszél! ? Miért tenné ? Miért ?

Gróf. Olyan prózai oka van, hogy el sem mondom.

Xénia. De kérem mondjon el mindent, őszintén.

Gróf. Őszintén ?

Xénia. Igen.

Gróf. Röviden ?

Xénia. Igen

Gróf. Nincs már pénzem. Csunya, mi ?

Xénia. Ha eddig volt ? ...

Gróf. Eztán nem lesz. Egy kis birtokom volt odahaza. Azt eladtam... Ön után. Es tegnapi eladtam a jachtomat...

Xénia. Nem baj. Hiszen innen én is vonaton megyek.

Gróf. De különvonaton ! És én nem mehetek tehervonaton Ön után. Eladtam a jachtot, hogy nekem is különvonatom lehessen. De aztán eszembe jutott: ha Nápoly után Egyiptom jönne, hogyan mennék a nyomában ? Nincs hajóm. Hát föltettem, tegnapi este a rulet-re a jachtom árát. És ott is hagytam. A jachtot, a különvonatot, Nápolyt, Egyiptomot, mindent.

Xénia. Kérem... Ön tönkrement miattam... én nem engedhetem meg, hogy...

Gróf. Én sem, hogy Önt ezt a gondolatát befejezze.

Xénia. Jó. Nekem nincs jogom Önön segíteni. De magamon csak van ? Én nem akarom Önt elveszíteni.

Gróf. Ha a tenger vizé fölé sirkövet lehetne emelni, azt vésetném rá: Köszönöm. (Megcsókolja a kezét.)

Xénia. Önnek a közelemben kell maradnia ! Ragaszkodom hozzá. Egészen mellettem kell ezentul maradnia.

Gróf. Hígyje el, fenség, legszívesebben puha női ruhává változnék, csak hogy ezt a kívánságát is teljesíthessem. De nem megy, sajnos nem megy.

4. szám.

Xénia. Figyeljen rám, amit én gondolok. Az roppant kedves, egyszerű dolog.

Gróf. Amit Ön gondol: bizonyára szép, Amit Ön gondol: nem lehet egyéb.

Xénia. Szavam megértse,

Szavam ne értse,

És ha kimondom, ne legyen konok.

Ne várjon tőlem hosszú ostromot.

Figyeljen csak rám... mi volna azon,

Ha Ön... ha Ön lenne — az inasom ?

Gróf. Ezt milyen szépen

Beadta nekem !

Szép asszony mellett szolgálni, ejha !

Nem lehet szebbet kívánni, ejha !

Egész nap járni utána, ejha !

Ejjel vigyázni álmára, ejha.

Szép asszony mellett, szép asszony

[mellett,

Hisz nekem mindig csupán ez kellett

Vágyam betellett, szép asszony mellett.

Xénia. Ki nálam szolgál, annak dolga jó,

A kosztja és kvártélyja ragyogó !

Gróf. (Gunyogva.)

Ha még több ily szép részletet kapok,

Talán megszedülök és felcsapok.

Xénia.

Megfontolandó !

Meggondolandó !

Urnöknek nem vagyok rossz, rendesen,

Tudok parancsot adni csendesen.

(Csak néha táncolnak az idegek

Akkor vagyok egy kissé ridegebb.

Attól se félnék !

Abból is kénnék !

(A dal után)

Xénia. Nézze ! Én kiadom a parancsot, hogy jönni fog egy új inas, adjanak rá libériát...

Gróf. Nem !

Xénia. Es ha parancsolom ?

Gróf. Akkor sem.

Xénia. Es ha kérem ?

Gróf. Akkor sem. Nem !

Xénia. (Könyörögve.) Gondolja meg, gondolja meg...

Gróf. Nem ! nem ! nem !

10. JELENET.

Előbbieket, Kamarás.

Kamarás. Hercegnő... fenséges asszony. A nagyherceg, fenséged fenséges férje megérkezett.

Xénia. Hogy tudja ?

Kamarás. Hallottam, hogy a kikötőbe egy órával ezelőtt befutott egy orosz hadihajó és hogy a fenséges ur is rajta van. Klementin grófnőt voltam bátor ideküldeni, hogy jelentsen a dolgot.

Hölgyvilág kedvenc írói: Corré's Mah'er Lehne könyvei, valamint Ullstein- és Kronen-könyvtár. Beszerezhetők a Színházi Élet költőjében, Erzsébet-kört 29.

Amerikai rendszer az ékszerkereskedelem terén.

Rendkívül célszerű újítást léptetett életbe a kítőnő hírnevű Hellinger Henrik óras és ékszerész. A cég magánosoktól bizományba átvész ékszerárut és műtárgyakat, melyeket a legkedvezőbb feltételek mellett áruba bocsájt. Ezen újítással úgy az eladó mint a vevő részére nagy előnyöket biztosít. **HELLINGER HEHRİK IV., Türr István-utca 9.**

félélet (Váci-utca sarok.)

11. JELENET.

Előbbiek, Klementin.

Klementin. (Jön.) Nem találok a fenséges asszonyt... és olyan meleg van és a nap pörkölí a hátamat. És nem találok a fenséges asszonyt.

Xénia. Már ne keressen, már meg vagyok!

Klementin. Hol méltóztatik lenni?

Xénia. Itt.

Klementin. És olyan meleg van, olyan melegem van!

Xénia. Pedig mi most azonnal tovább utazunk.

Klementin. De a nagyherceg! A fenséges ur!

Xénia. Még nem tudja, hogy itt vagyok. Még nem értesült róla, hogy nem távoztam-e már innen.

Klementin. Már tudja, már értesült.

Xénia. (Haragosan) Ki mondta meg neki? On? Hogy került Ön a hajóra?

Klementin. Fenségedet kerestem... azt hittem, hogy a vízben van, beültem egy csónakba és kivitettem magamat a tengerre... Véletlenül, véletlenül...

Xénia. Jó, ismerem már ezeket a véletlenségeket! Elég! Távozzanak. Azonnal jövök a hotelbe és intézkedem. (Klementin és kamarás el.)

12. JELENET.

Xénia, A Gróf.

Xénia. Látja, ez is spión! Ez már felszaladt a hajóra és följelenített. Engem, magát... mindent... Utazzék el azonnal!

Gróf. Nekem már csak egy utam van. Innen a bójáig.

Xénia. Ne mákacskodjék az Istenért.

Gróf. Vagy Ön is utazzék velem.

Xénia. Meg van örülve!

Gróf. Akkor a bója alá utazom.

Xénia. Várjon még, várjon rám itt, amíg átöltözködöm.

13. JELENET.

A Gróf.

5. szám.

Gróf. (Egyedül marad, néz a távozó után.)

Madár ha szárnya ké!

Hiába szólítod!

Felhőt ha hajt a szél:

Te meg nem állítod.

Gyorsabb a gyors idő,

Mint felhő és madár

A perc, lihegve jő

Es rögtön messze jár...

Vége, vége, vége már!

Mindhiába szikráz a nyár,

Űt az óra indulni kell,

Ó pompás világ, hát így hagylak el!

Vége, vége, vége már!

Mindhiába szikráz a nyár!

Még a rózsák mind nyillanak,

S már szólít a bus bucsupillanat...

Még a rózsák mind nyillanak,

S már szólít a bus bucsupillanat.

(Beugrik a csónakba, hogy elinduljon.)

14. JELENET.

A Gróf, Maritta.

Maritta. (Megjelenik nagyon elegáns fürdőkosztümben.)

Gróf, Maritta.

Maritta. (Kacag.) Én vagyok!

Gróf. Ejnye, de csinos vagy!

Maritta. Ugy-e? Mi? (Forgolódik.) Kicsit szégyellem magam ebben a kurta ruhában. Persze. Mert nem vagyok urinő. Azok nem szégyellik magukat. De tudtam, hogy a gróf urnak ez jobban fog tetszeni, mint az enyém. Hát loptam magamnak egyet egy kabánból!

Gróf. Ejnye Maritta!

Maritta. Jó! Jó! Majd visszalopom. Akarom: lássa, hogy vagyok olyan szép, mint a hercegnő.

Gróf. Ne légy olyan féltékeny. Maritta. Ez urinők közt nem szokás.

Maritta. Vegyen a csónakjába és... és menjünk... végig a parton. Vigyen magával csak egyszer arra, ahol a nagy dámák lubiccolnak.

Gróf. Nem lehet fiam. Egyedül megyek. Sürgős dolgom van. (Nézi az óráját.)

Maritta. A tengeren?

Gróf. A tengerben. Benn.

Maritta. Értem. Hiába vettem föl ezt a ruhát. Nem tetszem magának! Nem tetszem magának!

15. JELENET.

Előbbiek, Jakotihu.

Jakotihu. (Kinai attasé, fehér strandruhában, jön, körülnéz a színen.)

Maritta. (A grófhoz.) Látja, a kis kínai ember! Ennek a kis kínai embernek tetszem. Folyton a nyomomban van. Jaj de csunya kis kutya! Jaj de csunya kis kutya!

Gróf. (Főlismeri.) Ez Jakotihu márki Pétervárról! Szervusz Márki!

Jakotihu. Nini! a megszökött magyar gróf! Szervusz! (Megöleli.)

Gróf. Hát te hogy kerülsz ide?

Jakotihu. Szép nőt kergetek barátocskám! Szsszz! (Sziszező hang, melyet gyakran ismétel.) Hát te miért szöktél el Pétervárról! Szsszz! Azt hiszem, te is valami szép nő után szöktél. Szsszz!

Gróf. Olyasmi.

Jakotihu. (Meglátja Marittát.) Hu! (Csak nem éppen ez után a szép nő után szöktél!

Gróf. De bizony! Eltaláltad. Pont ezután.

Jakotihu. Hát eltaláltam?

Gróf. (Nevet.) El!

Jakotihu. (Elragadtatva.) Milyen eszem van nekem! Edes Isten, hogy honnan veszem? En is épen ő utána futottam. De többet nem futok... (Szomorúan.) Szsszz!

Gróf. De fuss csak. Gyere, majd bemutatlak. (Marittához.) Barონessz, engedje meg, hogy bemutassam a barátomat. Nem hallja, Maritta barónessz? Jakotihu márki...

VÖRÖS AZ ORRA? Használjon orrkrémet elmulik az orrvörössége és szép orra lesz.

Kapható: MAYER, Andrásy-ut 84, II. em. 12. Kosmetikai intézetben.

Jakotihu. Kezét csókolom, baronessz. (Az orrát Maritta kezéhez dörzsöli, aki alig tud magához térni a bámulattól afőlött, hogy a gróf baronessznek szólítja.)

Gróf. Volt kollégám, attasé a kínai nagykövetségen. Szentpétervárot.

Jakotihu. Hu. Ezentul Madridban. Áthelyeztek. Egy órája, hogy megjöttem, egy orosz páncéloshajón. Szszsz!

Gróf. Hogy kerülsz te egy . . .

Jakotihu. Amikor indulóban voltam, Pavlovits Szerzej nagyherceg is indult épen Spanyolország felé. Meghívott a hajójára és magával hozott. Ő a feleségét kergeti.

Gróf. Aki nem is a felesége még!

Jakotihu. Szervusz! Azért kergeti, mert nem is a felesége még, de már azt hallotta, hogy elcsábították tőle.

Gróf. És a cár?

Jakotihu. A cár most állítólag beleegyezett, hogy a házasságukat igazán megkössék . . . Szszsz. És valami zavar van. A hercegnő mellett megjelent egy férfi és mindig mellette van . . . Szszsz! Most igazán megkötik a házasságot . . . Szszsz!

Gróf. (Ránéz.) Most igazán . . .? Hát az más. (Megnézi az óráját.) Na, én megyek! Szervusztok gyerekek. (Beugrik a csónakba.) Márki, a baronesszt rádbizom. Baronessz, a márkit magára bizom. Jó fiu. Amilyen csunya, olyan derék.

Jakotihu. Hová még?

Gróf. Egy kicsit ki . . . ki a világból. Maritta, ha a hercegnő keresne, mondd, hogy elmentem.

Maritta. És ha kérdi, hogy hova?

Gróf. Akkor mondd, hogy a bojához, ahol az ezüst sirályok csókolódnak a szélben. (El a csónakon, énekel.)

Vége, vége, vége már . . . stb.

16. JELENET.

Jakotihu, Maritta.

Jakotihu. Én most egyedül maradtam a baronesszel.

Maritta. Kivel? Ja igen. A baronesszel. Hát igen, egyedül maradt velem, kedves izé . . . hogy is hívják?

Jakotihu. Ja-ko ti-hu.

Maritta. Ez nekem nagyon hosszú. Engedjen, hogy kettévágjam.

Jakotihu. (Ijedten.) Engem?

Maritta. Vagy Jako, vagy Tihu. Mind az egész semmi esetre se.

Jakotihu. Kegyedkét rám bízta.

Maritta. Kegyedkét pedig én rám.

Jakotihu. Jaj, de szép kegyedke . . .!

Maritta. (Jaj, de csunya kegyedke! És mondja, igazi kínai maga? . . . (Megtapogatja.)

Jakotihu. Szszsz!

Maritta. És mind ilyen csunya kis kutyák a kínaiak?

Jakotihu. Baronessz, a kínaiak lehetnek csunya, de én, speciel, szép vagyok.

Maritta. Szszsz!

Jakotihu. Köztudomásu Kinában, hogy én vagyok a legszebb férfi Kinában. Aki azt mondaná Kinában, hogy nálam szebb, arról mindenki tudná, hogy hazudik.

Maritta. És aki nálunk azt mondaná, hogy magánál csunyább, arról is mindenki tudná, hogy hazudik.

Jakotihu. (Elszomorodik.) Szszsz!

Maritta. Azért ne legyen olyan szomorú, kis kínai. Nem kell szépnnek lenni, kis kínai. Minek az? Látja, én szép vagyok, kis kínai. (Sóhajt.) És mégse tetszem.

Jakotihu. Szszsz! Nem tetszik? Ne mondjon ilyet, mert nekem borzasztóan nem tetszik, ha kegyedke azt mondja, hogy nem tetszik, mikor tetszik. Nekem tetszik. Tetszik tudni, hogy tetszik? Nagyszerűen tetszik.

Maritta. A gróf egyszer azt mondta nekem, nem szépnnek kell lenni, hanem jónak. És magáról azt mondta, hogy maga jó. Hát jó, ha jó. Akkor jó.

6. szám.

Maritta. Orr felett legyen szem és alatta száj! Férfiúnak szépnnek lenni nem muszáj.

Jakotihu. Jaj de jó! nem muszáj!

Maritta. Még az ördög, Belzebub ur, sem
[csunya,
Hogyha van rajt' egy szépen szá-
[bott gunya,[szemet?

Jakotihu. Fess gunya, nem csunya!
Őn helyesnek tartja ezt a szájt,
[szemet?

Ezzel nagy hálára indit engemet.
Ezzel azt közölte, ah, Őn én velem,
Hogy tán a helyzet nem reménytelen.

Maritta. Meglehel, hogy még megkedvelem.

Ja-ko-ti-hu kínai gavallér,
Kissé rosszul áll Onön a gallér.
Ja-ko-ti-hu sárga gyönyörűség,
Tudod-e mi fán terem a hűség?
Hogyha tudnád, sárga kikirics,
A szívemre tűznének fel,
Hogy ott kivirits,

Jakotihu. Kis kacér lány, friss fehér lány, halld
[szavam!

Hidd el: minden lánynak könnyü
[dolga van.

Fővárosi színházak műora legújabb száma a „Tű-próba” színű 5 felvonásban 12,80 kor. Kapható a „Színházi Élet” boltjában.

Die Dame februári száma 10.— kor., valamint a Legújabb divatlap 8.— kor., beszerezhetők a Színházi Élet boltjában, Erzsébet-kört 29.

MINDENNEMŰ

FONALAK

célnázása, fényezése, orsózása, gombolyítása, festése gyorsan készül az

Első Esztergomi Fonal- és Kelmefestőgyárban, Budapest, I., Átlós-ut 11.

Maritta. Nos miért? És hogyan?

Jakotihu. Mert bőre színe, mindegy, bárminő, Mégis ő a szép, mert mindig ő a nő.

Maritta. Bóknak ez kitünő.
Önnek az se baj, hogy én fehér vagyok.
Arra, hogy szeressen, mégis van [nagy ok.
Bármi színű, bármi száju és szemű.
Őn csak arra néz, hogy egy nő: [nőnemű.

Jakotihu. Hogy' ki tud csufolni, nagyszerű!
(Refrén után tánc, kitáncolnak.)

Finále.

17. JELENET.

Xénia, Maritta.

Xénia. (Vidáman trillázva jön.)
Jövök, jövök, jövök! legyen türelmes!
Mindig sokáig vár a hú szerelmes,
De csuf idő bármit játszik velünk
Mégvárni édes azt, kit kedvelünk!
(Keresi a grófot.) Hahó! Hahó! (Trillás kiáltás.)

Maritta. (Jön.) A gróf urat méltóztatik keresni?

Xénia. Igen, kisasszony!

Maritta. Ép most távozott.

Xénia. (Riadtan.) Elment?

Maritta. El, el, és azt üzenté . . .

Xénia. (Megtántorodik.) Elment?

Maritta. El, el!

Xénia. Szent Isten! Elment!

Maritta. Mondom, hogy el s azt hagyta üzenetnek, hogy kievez oda, a bója mellé, hol az ezüst sirályok játszanak.

Xénia. (Leül.) Igy végződött e furcsa regény.
Nyugodjék békével szegény!
Talán szerettem!

Maritta. (Szívvedéllyel.)

O, én . . . én szerettem.

Jaj asszonyom, mért volt hozzá ke-
[gyetlen?

Erős volt . . . szép volt . . . jóságos
[egyetlen!

Lettn volna boldog inkább bárkivel!

Xénia. Csend, kislány, sirni, vagy hallgatni
[kell!

(A tengerpartra megy.)

Mindketten. (Virágot szórnak a tengerbe.)

Egy szál virágot a sirja fölébe.

Egy szál virágot a tenger ölébe!

Fővárosi színházak műsóra, Magyar könyvtár és Ifjúsági szindarabok teljes gyűjteménye kaphatók a „Színházi Élet” boltjában.

A magyar békefeltételek egyedül jogosított hiteles és teljes kiadása 50. kor. Kapható a Színházi Élet boltjában, Erzsébet-körút 29.

Az ezüst sirály főszereplői közül B. Kosáry Emmi és Király Ernő fénykép-levelező-lapjai kaphatók boltunkban.

Igen kedves gyermekszínészeinkről készült fénykép-levelező-lapok nagy választékban boltunkban kaphatók.

Shakespeare összes művei füzve és kötve megvásárolhatók a „Színházi Élet” boltjában, Erzsébet-körút 29.

18. JELENET.

Előbbieik, Fördövendék, ek.

Vendégek. (Beözönlenek.)
Hahó! hahó! hahó!
Egy páncélos hajó!
Rajt orosz lobogó,
Látványnak ragyogó
Unalmas fürdön ritkaság,
Nézzük meg, tisztelt társaság!

(Kinéznek a vízre.)

Hahó! hahó! kiköt!
Jön csónak is, vagy őt!
Egy tengerész-csapat,
Milyen szép férfi-had!
Unalmas fürdön ritkaság,
Nézzük meg, tisztelt társaság!

19. JELENET.

(Előbbieik, Tengerészek, Egy tiszt.)

(Tengerészek jönnek, kis tengerész-zene kísérettel, némán.)

Xénia. (Elmélázva énekel.)

Ezüst sirályok zöld vizen,
A szárnycsapásuk hirt izen
Egy férfiről, ki néma hol . . .
Ki hallgatott és büszke volt!
Igy végződött egy furcsa regény
Nyugodjék békével szegény!

Jakotihu. (Mutatja a tengerésztisztnek Xéniát.)

Tiszt. Vigyázz! Tisztelegj!

Tengerészek. (Tisztelegnek.)

Tiszt. (Mig egy dob végigpergi a beszédet.)
Fenség! A Jelizavet csatahajó legénysége alázattal üdvözlí Xénia nagyhercegnőt, akit felséges urunk, a cár, a mi fenséges hajóparancsnokunk, Pavlovics Szergej feleségének elismerni kegyeskedett.

Tengerészek. Hurrá! hurrá! hurrá!

Xénia. (Nem hallgat rájuk.)

Lelkem zavart . . . ezüst sirályok . . .

Milyen fájdalmas nézni rájuk . . .

20. JELENET.

(Előbbieik, A nagyherceg, Tisztek.)

Tiszt. A fenséges ur!

Xénia (A nagyherceg jön, végigsimitja homlokát, elébe megy.) Isten hozta Pavlovics Szergej!

A nagyherceg. (Szertartásosan kezét csókol.)
Üdvözlöm Önt, Dimitrievics Xénia, a mi felséges urunk engedelmével (Előre jönnek, a herceg félrevonja Xéniát és izgatottan kezdi.)
Xénia! alig hogy megérkeztem, azonnal . . .
Xénia. (Keserűen kacag.) Azonnal kezdi a féltékenykedést!

A nagyherceg. Azonnal azt kellett hallanom, hogy egy férfi, aki eddig is mindenütt követte Önt, most is itt van!

Derdiedas

krém, puder, szappan és Dekollage cseppfolyós puder feltétlenül szépit.

Xénia. Nyugodjék meg, Szergej! aki mondta: nem mondott igazat.

A nagyherceg. (Klementinhez.) Grófné, Ön hazudott?

Klementin. Fenség én nem hazudtam.

A nagyherceg. Grófné, hol az az ur?

Klementin. Itt a parton a csónakjában!

A nagyherceg. Mutassák! Hadd látom azt a csónakot, azt a férfit!

Xénia. Ó, azt én is szeretném látni!

Vendégek. (Halkan.)

Suttogás van mit jelent?

Mit jelent e furcsa csend?

Itt a férj, de nincs öröm,

Felleg ül a látkörön!

Féltékenység, suttogás,

Hercegeknél is szokás?

A nagyherceg. Ki az? én tudni akarom!

Xénia. Fenség! bocsássa el karom!

A nagyherceg. Ki járt nyomában minden uton?

Xénia. Én nem tudom! Én nem tudom.

A nagyherceg. És hová lett? Kikutatom!

Xénia. Én nem tudom, nem tudhatom...

Egy lakáj. Fenség, az a csónak, amit keresni méltóztatott...

A nagyherceg. Ne cifrázd, hamar!

Egy lakáj. A csónak ott uszík a vizen. (A tenger felé mutat.) Az a férfi, akit keresni méltóztatik... az a férfi...

A nagyherceg. (Sürgeti.) Gyerünk!

Egy lakáj. A tengerbe ugrott... A csónak, fenséges uram, gazdátlanul jön... a hullámok itt hozták... (Az üres csónak áthimbál a színen.)

Egy percnyi meghatottság a színen.

Ének. Ezüst sirályok zöld vizen stb.

A nagyherceg. Szerette? ... mondja, mondja, kérem!

Xénia. (Fáradtan.) Szergej... majd más kor... elmesélem!

A nagyherceg. (Int, hogy indulás.) A fenséges asszony kocsiját!

(A lakájok és a szobalányok felsorakoznak. Bejön a gigg. Egy lakáj, háttal a közönségnek vezeti a lovat. Mikor megfordul: a gróf. A zenekarban ezalatt folyton a Szépasszony mellett szolgálni melódiája bujkál. Xénia megismeri, egy mozdulatot tesz boldogan feléje, de a gróf a szemével küldi vissza. A nagyherceg a gigghez vezeti Xéniát. Felülnek, Xénia hajt. A gróf felugrik a gigg hátsó ülésébe, összefonja a karját. Maritta megindul a gigg felé — a gróf, mintha a tömeget utasítaná el, elinti magától. A gigg a tengerészek tisztelgése közben el.)

Maritta. (A gigg után bámul.) Nini! — A gróf!... A gróf!...

Kórus. Szépasszony mellett szolgálni, ejha!

Nem lehet jobbat kívánni, ejha!

Egész nap jární utána, ejha!

Ejjel vigyázni álmára, ejha!

(Függöny.)

TÖRÖK RÓZSA CREME

Ára 20 kor. Ára 20 kor.

szeplő, májliot, pattanás és arctlisztatlanságok ellen!

Ideális arcápoló.

Főraktár:
Rác Gy. János gyógyszerháza
Kiskunhalas 77. sz.

3 dbb rendelésénél
nincs postaköltség!

Ha olcsó és szép ruhát akar, menjen RUSS-né műtermébe, Elemér-utca 16. sz.

Brillánsokat, gyöngyöket, platinát, ékvesz Székely Emil ékszerüzlete, Budapest, Király-utca 51. Teréz-templommal szemben. Címre tessék figyelni. Telefon: József105-35.

Telefonon is megrendelheti AZ UJSÁG-ot
Telefonszámok: József 16—26, József 13—35

Hangszerek és gramfonok

legjobb és legolcsóbb beszerzési forrása

Hangszerotthon
FEKETE MIHÁLY
mester,
Budapest, VIII., József-kört 9

HANGVERSENY-

PIANINÓ,

keresztthuros,
barna, 7 oktávás
és egy modern
rövid zongora
jutányosan kapható:

WÄGNER

„HANGSZERKIRÁLY“-nál

országserte elismert első-
rendű magyar hangszer és
beszélőgépek áruháza

Budapest, József-körút 15

Fiók: IX. ker., Ráday-utca 18.
Javitások és hangolások

Szerkesztői üzenetek

E rovatban készpénzzel adunk felvilágosítást a színházi vonatközlési kérdésre. Kéziratokat, rajzokat nem adunk vissza és azok megőrzésért nem vállalkozunk.)

S. Vali. Az „Ezüst sirály“ szerzőinek, Buttykay Ákosnak és Földes Imrének életrajzi adatait a következőkben ismertetjük: gálszécsi és butkai Buttykay Ákos Halmi-ban (Ugocsma) született 1871 július 22-én. A budapesti jogi fakultásnak volt a hallgatója. Zenei tehetsége bővítésére Weimarba utazott, hol egy és fél évet töltött. 1895-ben a budapesti Zeneakadémián tanult. Előadott művei: „A bolygó görög“ operett, előadták a Királysínházban 1905-től; 1907 febr. 21-én Szél Lajos társaságában ugyancsak a Királysínházban előadták a „Csibeszékirály“ c. operettjét; 1908-ban Pásztor Árpáddal egy 3 felvonásos legendát írt „Harang“ címmel, melyhez zenét Kacsóh Pongrác is írt. Előadásra került ugyancsak a Királysínházban, Blaha Lujzával a főszerepben; „Hamupipőke“ c. 3 felvonásos mesejáték: hoz a szöveget Bakonyi Károly írta, míg a verseket Farkas Imre és Gábor Andor. Előadták 1912 október 26-án. Két évvel ezelőtt őt bízták meg, hogy „Az ember tragédiájához“ kísérő zenét írjon.

Földes Imre 1881-ben született Kaposvárott.

ROYAL-KABARÉ VII, Erzsébet-körút
31. Tel. Józsa. 121-68

MINDEN ESTE 1/2 7 ÓRÁKOR
Szenzációs új műsor!

CSIRKE | A JÖSNŐ
Tréfa, írta: Mihály István | Bohózat, írta: Ural Dezső

Solti Hermin és Virágh Jenő felléptével
HORDÁR!

Kia komédia, írta: Mihály István

HÉNCIDA és BONCIDA

Bűnűt, írta: Kőváry Gyula

A MENCYORSZÁG FELÉ

Tréfa, írta: Gosztonyi Ádám

A BAJNOK

ZANZI BÁRBAN

Tréfa, írta: Garani Árpád | Bűnűt, írta: Kőváry Gyula

Mihály István, Bala-sa Emil, Pártos Jenő, Boross Elemér, Alba Nevis és Radó István verseit Zerkovitz Béla, Pártos Jenő, Huber Sándor és Szlatinay Sándor zenéire Solti Hermin, Radó Sándor, Papp János, Kerényi Irén, Felhő Rózsi, Zöldi Márton, Barna Andor és Gombóc Vilma éneklik.

EST LE
MEILLEUR
DE LA FIGURE

CRÉME
DORIS

FŐRARTÁR:
BOLGÁR JENŐ
Koronaherceg-u. 9.

Az egyetemi éveket Pesten töltötte. 1901-ben az Akadémián „A király arája” c. vigjátékával elnyerte a Kóczán-díjat, 1902-ben a „Dacos-lelkek” c. történelmi vigjátékával, 1903-ban „A királyné” drámájával és 1904-ben „Hadik utja” vigjátékával ismét díjat nyert. Egyéb nagyszerű darabjai: A királyné arája, Hadik huszárok. A két Hippolit, A császár katonái, Sziriusz, Hivatalnok urak, A kuruzsló, Az arckép, Nincs tovább, A kapitányné, Vörös szekfü, Halló, Grün Lili, Pardon, Künn a bárány, benn a farkas, Terike és a most színre kerülő Ezüst síralv.

Alice. 1. 2. 4. Nincs meg. 3. Vigszínház. 5. Andrássy-uti Színház. — P. Gy. Csorna. 1. Elfogyott. 2. 1913-ban. — B. B. Szombathely. 1. Levele a Madách Színházban megtalálja. 2. Nem felel meg. 3. Címe: Vigszínház — M. Gy. Ujpest. Nem küldte be. — Egy előfizető. 1913 április havában adták a Királysínházban. — Hölí. A Színházi Élet annakidején megemlékezett róluk, te-sék a régebbi számokból kikeresni — G. Carola. Kérdését, tekintve, hogy homályos, (nem tetszett megírni, hogy k ről van szó) szíveskedjék megismételni.

ROYAL ORFEUM

VII, ERZSÉBET-KÖRUT 31. TEL. JÓZS. 121-68

Minden este 1/2 7 órakor CSILLAGOK CSILLAGA

Harmath Imre és Zerkovitz Béla operettje

Troupe Edn Mustafa orientális változatai, 4 Orelly kacsonk-equilibristák, Strody a mérész költőtanoca, Hedy Wendini szonglőr, Clarton és kutyája sport-jelenet,

Solti Hermin és Virágh Jenő Weiner legújabb kupléival, Papp János, Sándor Stefi, dr. Erdélyi Géza Zerkovitz-slágerekkel, Pártos Jenő és Elek Annai táncduettje és az összes színházi és varieté-attrakciók.

Vasár- és ünneppnap délután 1/2 3 órakor mérsékelt helyáru családi előadás.

Brilliant aranyat, ezüstöt, régiséget, régi arany- és ezüstpézt igen magas árban

Frivaldszky,
VII, Dohány-u 90 ékszerüzlet

17000

olvashat 8 koronáért a

Kazinczy kölcsön-
könyvtárból

KÖNYVET

Budapest, VII., Dohány-u. 1.
(Károly-körút sarok.)

BRAUN TESTVÉREK R.-T.

Budapest. Alapítatott 1839.

Elsőrangú

COGNAC

gyártmányai
mindenütt kaphatók.

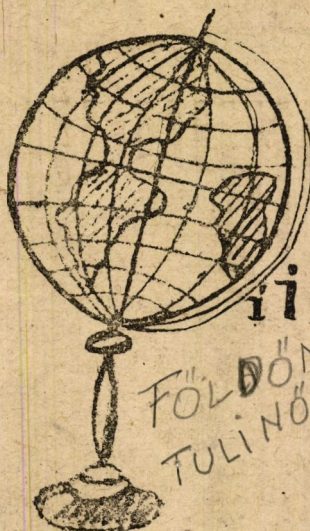
Spanyolnál fertőtlenít Ditrichstein

Telefon: József 116-55.

Nyomatott Thália műintézet kő- és könyvnyomda rt.-nál Budapest V., Csáky-u. 12-14.

Színházi képrejtvény

Megfejtési határidő 1920. március 1.

ii iii

FÖLDÖN
TULINÓ.

A megfejtést és a nyertesek névsorát lapunk 1920. 10. számában közöljük.

A megfejtők között a következő díjakat sor-
szóljuk ki:

- I. díj: Egy szindarab.
- II. díj: Gombaszögi Frida arcképe.
- III. díj: Egy kotta.

A Színházi Élet 1920. 6. számában közölt rejtvény helyes megfejtése: *Tűzpróba.*

Helyesen megfejtették 720-an.

Az első díjat Nagy Teri, Ujpest, Nyár-u. 17/b., a második díjat Kellner Nussy, VI., Andrássy-ut 19. II. 5., a harmadik díjat Fixler Jucyka, VI., Anker-köz 2. I. 1. nyerte el.

A szerkesztésért felelős: INCZE SÁNDOR

Hajszálakat végleg eltávolít Bach Manc-
kozmetikai intézete. Mindennem-
ű szépséghibák kez lése szepő-
l (avoltítás, ráncok kisimítása, arcgőzölés és arcmasszázs ju-
tányos bérletben. Budapest, VII., Almássy-utca 3. szám

Hölgyfodrászat, ondulációval hajmosás, manikűr, szép-
ségápolás és fagykezelés. Mérsékelt árban, elsőrangú
munka. Tanítványok teljes kiképzésre felvétetnek. Cin:
Szántóné, VI., Horn Ede-utca 12. sz.

SZÍNHÁZI-ÉLET

GELLÉRT LAJOS ÉS SIMONYI MÁRIA
PATIKA - BELVÁROSI SZÍNHÁZ.

Magda

**NAGY MAGDA - A FÉRFI NE PLETYKÁZZON
ANDRÁSSY UTI SZÍNHÁZ**